

Prowadzeni orędziem Maryi

Nowenna gietrzwałdzka

Zeszyt piąty

Pani Gietrzwałdzka, rodząca Chrystusa

Imprimatur
Bp Janusz Ostrowski
Wikariusz Generalny Archidiecezji Warmińskiej
4 grudnia 2020 r.

Nihil obstat
Ks. kan. dr hab. Paweł Rabczyński
Cenzor kościelny
2 grudnia 2020 r.

Redakcja
Ks. kan. dr Bartłomiej Matczak

Redakcja części katechetycznej
Ks. kan. dr hab. Adam Bielinowicz

Założenia edukacyjne do scenariuszy lekcji religii opracowała
prof. dr hab. Anna Zellma

Konsultacja katechetyczno-metodyczna
Prof. dr hab. Anna Zellma

Projekt okładki, DTP
Bogdan Grochal

ISBN 978-83-65210-93-7

Warmińskie Wydawnictwo Diecezjalne
Olsztyn 2020

Druk i oprawa:
Zakład Poligraficzny U-H
J. Skrajnowski
ul. Krótka 1, 11-300 Biskupiec

MODLITWA
NOWENNY GIETRZWAŁDZKIEJ PROWADZENI ORĘDZIEM MARYI

Matko Niepokalana, Pani Gietrzwałdzka!
Królowo Niebios i Pani Aniołów!
Ty ukazałaś się na warmińskiej ziemi,
aby wzywać do nawrócenia, pokuty, żarliwej modlitwy różańcowej i trzeźwości.
Prowadzeni Twym orędziem, oddajemy się pod Twoją macierzyńską opiekę,
aby z radością przyjmować Ewangelię Twojego Syna.
Ty, która w Gietrzwałdzie obiecałaś, że zawsze będziesz przy nas,
wstawiaj się za nami,
aby nasza wiara wyznawana, celebrowana i praktykowana na co dzień,
pogłębiała się i owocowała czynnym udziałem w życiu Kościoła
oraz podejmowaniem dzieł apostołskich.
Matko Niepokalanie Poczęta!
Ucz nas wiary, nadziei i miłości.
Królowo Różańca Świętego!
Przypominaj nam, że zbawienie dokonane przez Twojego Syna
uobecnia się w życiu sakramentalnym Kościoła.
Uczennico Pańska i Matko Kościoła!
Pomagaj nam w rozeznawaniu powołania chrześcijańskiego,
abyśmy prowadzeni przez Ducha Świętego,
dostrzegali znaki Bożej obecności w świecie
i byli posłuszni Jego natchnieniom.
Amen.

SŁOWO WSTĘPNE

ABP. JÓZEFA GÓRZYŃSKIEGO

Piąty rok nowenny gietrzwałdzkiej przywołuje nam na myśl największą tajemnicę naszej wiary – Eucharystię. Ona stoi w centrum naszego życia chrześcijańskiego. Ona nadaje nam sens i tożsamość. Gietrzwałdzkie objawienia bardzo mocno wpisane są w tę prawdę. Niebawem jest to, jak często Maryja wskazywała na Eucharystię. Znamienne jest również to, że przypominała o konieczności przeżywania jej jako najważniejszego sakramentu i najważniejszej modlitwy w życiu człowieka wierzącego. Dziś chcemy tę prawdę jeszcze raz przypomnieć. Wielu naszych braci i siostr już zapomniało o tej prawdzie, zbyt łatwo odłączając się od tego źródła łask. Jak nigdy dotąd, musimy uświadomić sobie, że bez Eucharystii, bez Komunii św. duchowo obumieramy.

Dziękując za dotychczasowe zaangażowanie w rozpowszechnianie nabożeństwa gietrzwałdzkiego i w przekazywanie treści objawień, chcę Was wszystkich prosić, byście nie ustawali w tym wysiłku. Chcemy głębiej wejść w tę tajemnicę także po to, by dobrze przeżyć nadchodzący już wielkimi krokami jubileusz 150 rocznicy objawień Matki Bożej Gietrzwałdzkiej. W tym roku zachęcam również do tego, by powrócić do pięknej tradycji pielgrzymowania z dziećmi pierwszokomunijnymi to tego naszego diecezjalnego wieczernika. Tu najpełniej widać ten związek, jaki płynie między objawieniami a Eucharystią.

Abp Józef Górzyński
Metropolita Warmiński

Realizacja nowenny w życiu duszpasterskim

Każdego roku, wszyscy kapłani otrzymują do rąk zeszyt, w którym znajdują się materiały opracowane przez zespół powołany przez Jego Ekscelencję Arcybiskupa Józefa Górzyńskiego Metropolitę Warmińskiego.

Zeszyt został podzielony na trzy zasadnicze części. Część pierwsza stanowi wprowadzenie teologiczno-pastoralne do tematyki podejmowanej w danym roku. Jest to swoisty materiał programowy, będący pomocą zarówno dla duszpasterzy, jak również katechetów i animatorów wspólnot parafialnych. Ważne jest, by treści zawarte w tym dziale znalazły swoje odzwierciedlenie w przepowiadaniu, katechezie, ale także w parafialnych programach duszpasterskich.

Druga część została poświęcona katechezie. Do rąk kapłanów i katechetów oddajemy zestaw autorskich katechez. Znaleźć tu można katechezy dla dorosłych ale także dla uczniów szkół na różnych etapach edukacyjnych.

Trzecia część to część liturgiczna. Zgodnie z założeniem nowenny, od czerwca, w każdej parafii, każdego 27 dnia miesiąca, należy odprawić nabożeństwo gietrzwałdzkie. Propozycja zawarta w zeszycie jest wersją podstawową. Ostateczny kształt tego nabożeństwa zależy od rozeznania duszpasterzy. Na to nabożeństwo składa się: liturgia słowa z rozważaniem, wezwania do Matki Bożej Gietrzwałdzkiej, modlitwa różańcowa (jedna część bądź tajemnica) i litanie. Zachęcam wszystkich duszpasterzy do wprowadzania także proponowanych śpiewów. Systematycznie, wraz z kolejnymi tematami nowenny będziemy proponowali nowe śpiewy gietrzwałdzkie.

Piąty rok nowenny jest poświęcony tajemnicy Eucharystii. Ta wielka tajemnica wiary była i jest nadal przedmiotem naszej refleksji w ramach programu duszpasterskiego Episkopatu Polski. Opatrznościowo te dwa programy zbiegają się ze sobą, co niewątpliwie ułatwi realizację zarówno jednego jak i drugiego.

Hasło:

Pani Gietrzwałdzka, nawołująca do trwania w Chrystusie

Formularze Mszy św. do wykorzystania

NMP, Źródło Zbawienia

NMP Matka i Mistrzynie Życia Duchowego¹

¹ Formularze zostały zaczerpnięte ze Zbioru Mszy o Najświętszej Maryi Pannie.

CZĘŚĆ
TEOLOGICZNO-PASTORALNA

Podstawy biblijne

Opis wniebowstąpienia Chrystusa spaja dwutomowe dzieło świętego Łukasza: Ewangelię i Dzieje Apostolskie (Łk 24, 49–53; Dz 1, 9–11). Autor w ten sposób akcentuje głęboki sens zmartwychwstania wcielonego Syna Bożego, który po etapie ziemskiej wędrówki powraca do niebieskiej chwały. Jezus zobowiązuje swoich uczniów – świadków Jego wniebowstąpienia – do pozostania w Jerozolimie i oczekiwania obietnicy Ojca. Wracają zatem z góry Oliwnej do miasta, by w Wieczerniku pozostać do Dnia Pięćdziesiątnicy. Święty Łukasz charakteryzuje te wydarzenia następująco: „Wszyscy oni trwali jednomyślnie na modlitwie razem z niewiastami, Maryją, Matką Jezusa i braćmi Jego” (Dz 1, 14).

Zgromadzeni w Wieczerniku stanowią załóżek rodzącego się Kościoła. Tę pierwszą wspólnotę chrześcijańską cechuje różnorodność i jedność. Obok apostołów obecne są kobiety, także Matka Jezusa i Jego krewni. Wieczernik jest miejscem, z którego już wkrótce uczniowie – przyobleczeni mocą z wysoka – wyruszą na podbój całego świata. Zanim to jednak nastąpi Wieczernik gromadzi wspólnotę na jednomyślniej modlitwie. Obecność Maryi jest znacząca. Ona pozostaje w centrum zgromadzenia, które już wkrótce nawiedzi Duch Święty. Autor wskazuje w ten sposób na łączność pomiędzy narodzinami Kościoła a narodzinami Jezusa za sprawą Ducha Świętego.

W tradycji chrześcijańskiej Wieczernik utożsamia się z miejscem Ostatniej Wieczerzy i miejscem ustanowienia Eucharystii. W wigilię swojej męki i śmierci Chrystus w bezkrwawy sposób ofiarował siebie za nas, gdy mocą Ducha przemienił chleb w swoje ciało, a wino w swoją krew. Najstarsza tradycja eucharystyczna przekazana za pośrednictwem św. Pawła w 1 Kor 11, 23–27 ujawnia sens wielkoczwartkowych słów i gestów Jezusa. Apostoł naucza: „Ilekróć bowiem spożywacie ten chleb i pijecie kielich, śmierć Pana głosicie, aż przyjdzie” (w. 26).

Kościół i Eucharystia pozostają ze sobą w łączności. Kościół żyje z Eucharystii i dzięki Eucharystii. Tę prawdę przypomina Jan Paweł II w

encyklice *Ecclesia de Eucharistia*¹. Papież zaznacza: „Jeśli chcemy ponownie odkryć ścisłą więź, jaka istnieje między Kościołem i Eucharystią, w całym jej bogactwie, nie możemy zapomnieć o Maryi, Matce i Wzorze Kościoła”². Boża Rodzicielka prowadzi nas ku Najświętszemu Sakramentowi, gdyż jest z nim głęboko związana. Co prawda ewangelisci milczą na temat obecności Maryi w wydarzeniach Wielkiego Czwartku, niemniej święty Łukasz w *Dziejach Apostolskich* jednoznacznie sytuuje Ją pośród Apostołów, oczekujących daru Ducha Świętego (Dz 1, 14). Skoro Matka Jezusa trwała na modlitwie wraz z pierwszą wspólnotą uczniów Jej Syna, to najprawdopodobniej uczestniczyła „w łamaniu chleba” pierwszej generacji chrześcijan (Dz 2, 42).

Jan Paweł II nazywa Maryję „Niewiastą Eucharystii”³. Ona dała wyraz swojej wiary eucharystycznej zanim Najświętszy Sakrament został ustanowiony, gdy w tajemnicy Wcielenia ofiarowała Synowi Bożemu swoje dziewicze łono. Eucharystia, odwołując się do męki, śmierci i zmartwychwstania Chrystusa, zachowuje ciągłość z aktem Wcielenia⁴. Betlejemski żłóbek, Golgota i Wieczernik stanowią decydujące momenty w historii zbawienia. Każdy z nich bezpośrednio bądź pośrednio wskazuje na Eucharystię. Maryja, trwająca u boku Syna, jest obecna w tych wydarzeniach. Jak podkreśla papież: „W Eucharystii Kościół łączy się w pełni z Chrystusem i z Jego ofiarą, utożsamiając się z duchem Maryi. Jest to prawda, którą można zgłębić odczytując ponownie «Magnificat» w perspektywie eucharystycznej. Eucharystia jest bowiem, podobnie jak hymn Maryi, przede wszystkim uwielbieniem i dziękczynieniem. Kiedy Maryja wznosi okrzyk: «Wielbi dusza moja Pana i raduje się duch mój w Bogu, Zbawicielu moim», nosi już w łonie Jezusa. Wielbi Ojca «przez» Jezusa, lecz wielbi Go także «w» Jezusie i «z» Jezusem. To jest właśnie prawdziwa «postawa eucharystyczna»”⁵.

¹ Jan Paweł II, *Ecclesia de Eucharistia*, Rzym 2003.

² Tamże, 53.

³ Tamże.

⁴ Tamże, 55.

⁵ Tamże, 58.

Być „zanurzonym” w Eucharystii

„Kościół żyje dzięki Eucharystii”¹ – tymi słowami św. Jan Paweł II rozpoczyna swoją ostatnią encyklikę. Papież przedstawia Eucharystię jako misterium Chrystusa, będące spotkaniem człowieka z Bogiem – jest to nasze spotkanie z Bogiem Ojcem. Spotkanie to jest istotą drogi zbawienia, która wiedzie wśród zwyczajnych spraw codziennego życia. Rozwija się ono w dialogu zbawienia obejmującym całe doczesne życie. W związku z tym trzeba starać się o to, aby nie zmarnować czasu, nie stracić go na błahostkach. Życie Kościoła, czyli liturgia – działalność sakramentalna i katechetyczna, wprowadza poszczególnych wiernych w harmonię z osobą i czynem Jezusa Chrystusa. Koncentrując się na Eucharystii, Kościół pomaga nam nie zmarnować czasu. Uczestnicząc w życiu Kościoła, człowiek dojrzewa do stanu świętości, którym jest coraz większe podobieństwo do Jezusa Chrystusa w Jego człowieczeństwie oraz bliskość Trójcy Przenajświętszej.

Chrześcijanin żyje z Eucharystii. Żyje Eucharystią. Na Eucharystii formuje swoją chrześcijańską tożsamość. Nie da się być chrześcijaninem bez „zanurzenia się” w Eucharystii. Eucharystia przekształca osobę ludzką i całą rzeczywistość stworzoną. Papież Benedykt XVI porównuje tę przemianę do rozszczepienia nuklearnego, dlatego że wnika ona w „najszybszy poziom bytu”². Człowiek przyjmujący Eucharystię uczestniczy w Passze Zmartwychwstałego Jezusa, dlatego jest napełniany łaską Bożą wprowadzającą w wymiar życia wspólnoty niebiańskiej – czyli Osób Boskich i wszystkich świętych wraz z Maryją. Eucharystia przemienia chrześcijanina w człowieka świętego, ale w niej jest także źródło łask potrzebnych do wprowadzania w czyn Bożej woli. Chrześcijanin jest formowany łaską, którą daje przyjmowana przez niego Eucharystia, a przyjmując ją z miłością staje się zdolny do działania w świecie

¹ Jan Paweł II, *Encyklika „Ecclesia de Eucharistia”* (17 IV 2003), n. 1.

² Benedykt XVI, *Adhortacja apostolska „Sacramentum caritatis”* (22 II 2007), n. 11.

jako wiarygodny wysłannik Boga. Nauczanie papieskie wyjaśnia, że praktyki liturgiczne, na czele z sakramentami, są bezwzględnie związane ze świadectwem wiary chrześcijańskiej. Eucharystia jest tu w centrum jako codzienny pokarm niezbędny do utrzymania i wzmocnienia kondycji chrześcijańskiej, która ujawnia się w ludzkim etosie – czyli postawie wobec innych i w czynach przynoszących zbawienne owoce. Dojrzały chrześcijanin spożywa Eucharystię jako duchowy pokarm dający zbawienie, ale także jako budowniczy królestwa Bożego. Dlatego rozwijając swoje życie sakramentalne staje się tym, przez którego świat zostaje poświęcony Bogu.

Trudnością dla wielu wierzących jest pogodzenie pobożności eucharystycznej z działaniem właściwym dla pracy zawodowej oraz komunikacji w życiu rodzinnym i społecznym. Jak pogodzić wiarę z czynem? Św. Jan Paweł II zachęca do tego, aby wejść do „szkoły świętych, wielkich mistrzów prawdziwej pobożności eucharystycznej”³. Zwraca tu uwagę na Najświętszą Maryję Pannę, „w której tajemnica Eucharystii jawi się bardziej niż w kimkolwiek innym jako tajemnica światła. Patrząc na Nią, poznajemy przemieniającą moc, jaką posiada Eucharystia. W Niej dostrzegamy świat odnowiony w miłości”⁴. Spoglądamy więc na Panią Gietrzwałdzką i próbujemy zrozumieć Jej Orędzie, aby nauczyć się porządkowania spraw doczesnych według woli Bożej, powtarzając za Maryją „amen” – jedno słowo, które jest modlitwą wyrażającą akceptację Boskiej obecności i gotowość do działania.

W Orędziu Gietrzwałdzkim wybrzmiewa mocno chrystologiczny fundament naszej wiary. Chrystus jest tym, na kim należy skupić się, aby poznać wolę Bożą odnoszącą się do ludzkiego życia. Ten chrystologiczny fundament rozwija się w Kościele. Wydarzenia gietrzwałdzkie akcentują eklezjalność – czyli kościelność – ludzkiej codzienności. Pani Gietrzwałdzka wskazuje na Kościół jako miejsce swojej obecności i miejsce, w którym się gromadzą ludzie modlący się. Kościół organizuje sytuacje zbliżające do Chrystusa, jest przestrzenią spotkania z Nim, wręcz zetknięcia się. Eucharystia, stanowiąca centrum życia kościelnego, umożliwia tę bliskość człowieka z Bogiem – taką ścisłą bliskość, jaka nie jest możliwa w żadnych innych okolicznościach. Warunkiem skorzystania z wielkiego dobra jakim jest Eucharystia jest przyjęcie ofiary

³ *Ecclesia de Eucharistia*, n. 62.

⁴ *Ecclesia de Eucharistia*, n. 62.

Jezusa Chrystusa, zgoda na bycie zbawionym przez Niego i wdzięczność za ten dar. Trzeba „zanurzyć się” w Eucharystii – czyli zaangażować się osobiście w spotkanie z Bogiem, wniknąć w głębię misterium samego Boga – tak jak Maryja. Dla Maryi Bóg stał się Synem i chce być przez Nią ofiarowany nam, abyśmy Go pokochali i przyłgnęli do Niego. Dla nas Bóg staje się Świętym Pokarmem i chce być spożyty, abyśmy zostali napełnieni szczęściem Jego obecności. Modlitwy liturgiczne, indywidualne, pobożność maryjna i skierowana do świętych, a także inne sakramenty sprzyjają osobowemu zanurzeniu w Eucharystii.

Pani Gietrzwałdzka, nawołująca do trwania w Chrystusie, módl się za nami, abyśmy umieli zanurzyć się w Eucharystii i być świętymi w rodzinie, pracy oraz życiu publicznym!

Ustanowienie Eucharystii w dziele założenia Kościoła

Wobec odzywających kontrowersji wokół pochodzenia Kościoła, rodzi się pytanie, czy jest on wspólnotą, którą ufundował Jezus Chrystus, a jeśli tak, to kiedy to się dokonało i jakim aktem. Współcześni teologowie – podążając szlakiem wyznaczonym przez Ewangelie – nie łączą powstania Kościoła z jakimś konkretnym słowem lub czynem Jezusa, lecz mówią o Kościele jako owocu całego Jego życia. W postępowaniu Nauczyciela z Nazaretu można dostrzec wyraźną wolę założenia Kościoła oraz konkretne wydarzenia przygotowujące jego fundację, tak aby mógł on w pełni zaistnieć w czasie popaschalnym. Eklezjotwórcza działalność Jezusa Chrystusa nie ma charakteru incydentalnego, okazjonalnego, lecz świadomy i celowy. Jezus działa w konkretnych znakach i poprzez znaki, aby ustanowić nową rzeczywistość zbawczą – Kościół, którego zadaniem jest kontynuowanie misji samego Chrystusa, czyli głoszenie i urzeczywistnianie Królestwa Bożego wśród wszystkich narodów wszystkich czasów. Jezus pragnie, aby Królestwo Niebieskie przeniknęło wszystkie obszary rzeczywistości, a dokonać tego może tylko założony przez Niego Kościół.

1. Jezus gromadzi uczniów i ustanawia Dwunastu

Eklezjotwórcze inicjatywy Jezusa ogniskują się na gromadzeniu wokół siebie uczniów. Punktem kulminacyjnym tego procesu jest ustanowienie z większej grupy uczniów Dwunastu (zob. Mk 3, 13–19; Mt 10, 1–4; Łk 6, 12–16). Reprezentują oni dwanaście pokoleń Izraela i są załącznikiem odnowionego ludu Bożego czasów ostatecznych, czyli Kościoła. To właśnie oni zapewniają trwałą pamięć nauczania i czynów Jezusa oraz symbolizują prawdziwość przekazu o Nim. Stanowią w tym sensie centrum zgromadzenia. W tychże uczniach rozpoczyna się nowe

stworzenie Izraela i objawia się panowanie Boga. Ustanawiając Dwunastu Jezus proklamuje Królestwo Boże. Stanowią oni nową rodzinę Bożą, zebraną przez Jezusa, umiłowaną przez Boga i ubogaconą Jego Królestwem (Łk 12, 32). Uczniowie otrzymują nie tylko obietnicę Królestwa, lecz widzialny i namacalny w nim udział już tu na ziemi (Mk 10, 29–30). „Czas się wypełnił” (Mk 1, 15) i Bóg dokonał już swego dzieła, którym teraz obdarowuje nowy lud Boży.

Królestwo głoszone przez Jezusa jako panowanie Boga uzyskuje w znaku ustanowienia Dwunastu swój historyczny wymiar. Zgromadzona przez Mistrza wspólnota uczniów jest egzemplifikacją aktualnego działania Boga w świecie. W ten sposób objawia się On w historii jako żywy Pan i protagonista dziejów. Królestwo Niebieskie dzięki przepowiadaniu Jezusa Chrystusa, a później Kościoła jest wydarzeniem zawsze teraźniejszym.

Ewangelia Marka opisując powołanie Dwunastu koncentruje się na ich potrójnym zadaniu: „aby Mu towarzyszyli”, „by mógł wysłać ich na głoszenie nauki”, „by mieli władzę wypędzać złe duchy” (Mk 3, 14–15). Uczniowie mają przede wszystkim tworzyć wspólnotę i formować się przez dar „bycia” z Jezusem, aby w przyszłości ukształtował się na ich fundamencie Izrael czasów ostatecznych. Dzięki przebywaniu z Nauczycielem mogą poznać Jego wyjątkową tożsamość, jedność z Ojcem i stać się świadkami Jego tajemnicy. Dwunastu mają zostać wysłannikami, czyli apostołami Jezusa. Ich misją jest przekazywanie tego, czego sami doświadczyli towarzysząc Mistrzowi, a przede wszystkim dzielenie się Jego słowami i czynami, a w konsekwencji Nim samym. Nauka, którą mają głosić nie należy do nich, podobnie i posiadana władza „nad złymi duchami”. Naśladują swego Nauczyciela i tak jak On proklamują i służą Królestwu Bożemu.

Jak zauważa Gerhard Lohfink, racją założenia Kościoła jest fakt, że Królestwo Boże (panowanie Boga) potrzebuje przestrzeni, konkretnego umiejscowienia, społeczności, w której się ono ujawni. Prawdą jest, że sam Jezus Chrystus uosabia Królestwo, reprezentuje je, ale potrzebuje ono także ludu, w którym Bóg objawia swą sprawiedliwość i dzięki któremu Jego panowanie obejmie wszystkich ludzi wszystkich czasów. Tak więc genezę Kościoła należy upatrywać w Jezusowej inicjatywie ustanowienia Dwunastu, którzy stanowią początek Izraela czasów ostatecznych.

2. Jezus jednoczy uczniów na wspólnym posiłku

Założenie Kościoła dokonuje się na kanwie proklamacji i urzeczywistniania się Królestwa Bożego. O „już” panowania Boga świadczy obfitość zbawienia ukazana w czynach Jezusa. Bezpośrednio po powołaniu pierwszych uczniów Mistrz z Nazaretu naucza i uzdrowia, objawia swą mesjańską godność (Mk 1, 16–39; J 2, 1–12). Przykładem hojności Boga związanej z nadejściem Jego Królestwa jest opowiadanie o rozmnożenia chleba (Mk 6, 30–44; 8, 1–10; Mt 14, 13–21; 15, 32–39; Łk 9, 10–17; J 6, 1–15). Posiłek przygotowany przez Jezusa i Jego uczniów jest znakiem ostatecznego królowania Boga, które już się rozpoczęło; obrazem świątecznej uczyty Izraela czasów ostatecznych, czyli nowego ludu Bożego, obejmującego wszystkie narody. Jezus nie tylko gromadzi uczniów, ale także zaprasza ich na wspólny posiłek, jednoczy wokół stołu. W ten sposób Kościół uczestniczy w uczcie królowania Boga.

Wyjątkową wspólnotę stołu z Dwunastoma stwarza Jezus podczas Ostatniej Wieczerzy, kiedy ustanawia Eucharystię. Mistrz świętuje ucztę paschalną nie ze swoją naturalną rodziną, jak nakazuje żydowski zwyczaj, lecz z wybranymi uczniami – nową rodziną Bożą – zarodkiem Kościoła. Posiłek ten jest najwyraźniejszym i najpiękniejszym symbolem komunii z Jezusem i Dwunastu między sobą. Jest znakiem wspólnoty życia i radykalnej otwartości na siebie, która wyraża się w służbie (por. J 15, 15; Łk 22, 24–27). Ostatniej Wieczerzy towarzyszy umywanie nóg uczniom (czynność niewolnika, sługi) oraz przepełniona miłością do Dwunastu mowa pożegnalna Jezusa (J 13–17). Wyznaczają one szczególny etos ucznia – prawo moralne Kościoła, które G. Lohfink nazywa „służbą stołu królestwa Bożego”. Zachowanie Mistrza, Jego „służba stołu”, jest obrazem uczyty w Królestwie Boga. Eucharystia jest w tym sensie ucztą Królestwa Bożego, podczas której uczniowie wiernie naśladują Jezusa i trwają we wzajemnej jedności.

Podczas Ostatniej Wieczerzy Jezus wyjaśnia Dwunastu sens swojej śmierci. Sprzyjał temu rytuał uczyty paschalnej i wykorzystywane podczas niej znaki: gorzkie zioła, niekwaszony chleb, baranek, kielich *Kidusz* (pierwszy kielich), kielich *Haggady* (drugi kielich), kielich błogosławieństwa (trzeci kielich), kielich *Hallel* (czwarty kielich), które uobecniały wyzwolenie z Egiptu i oczekiwanie na Mesjasza. Nauczyciel wplata w tradycyjny przebieg posiłku paschalnego nowe treści i poddaje je interpretacji. Opisy ewangelistów są zwarte, ograniczają się tylko

do podania istotnych słów Mistrza, które powtarzano później podczas liturgii eucharystycznej. Pomimo skąpego przekazu zawiera on bogate treści teologiczne.

Istnieją cztery relacje o ustanowieniu Eucharystii, w których można wyróżnić dwa modele przekazu: Marka i Mateusza (Mk 14, 22–25; Mt 26, 26–29) oraz Łukasza i Pawła (Łk 22, 15–20; 1 Kor 11, 23–25). Pomijając szereg zagadnień szczegółowych należy zauważyć, że choć posiadają one charakterystyczne różnice, to jednak nie są wykluczające, czy też przeciwstawne. Odwołują się do innego starotestamentalnego tła i są świadectwem recepcji słów Pana ze strony rodzącego się Kościoła.

Zgodnie z opisem synoptyków Jezus wziął chleb, wypowiedział nad nim błogosławieństwo, połamał go i rozdzielił między Dwunastu. Wyjaśnił, że ten przełamany dar jest Jego Ciałem (Mk 14, 22). Oznacza więc Jego samego i jest zapowiedzią śmierci krzyżowej. W znaku przełamanego chleba Jezus daje uczniom udział w swoim życiu, uczy służenia sobie nawzajem oraz prowadzi do widzialnej i doświadczanej wspólnoty. Na końcu wieczerzy Mistrz odmówił modlitwę dziękczynną nad kielichem z winem i dodał, że jest to Jego Krew, krew Przymierza, która będzie wylana za wielu (zob. Mk 14, 23–24; Mt 26, 27–28). Mówiąc o przelaniu Krwi Jezus ponownie zapowiada swoją śmierć. Ale nie tylko. Użyte pojęcie „krew Przymierza” jest odwołaniem do aktu założycielskiego Izraela, który dokonał się pod Synajem poprzez obrzęd pokropienia ołtarza i ludu krwią ofiarną (Wj 24, 4–11). Słowa Nauczyciela nad kielichem oznaczają, że Jego Krew nie zostanie przelana bezowocnie, śmierć nie będzie daremna. Odnawia ona i wypełnia dawne przymierze Boga z Izraelem i ustanawia nowe – we Krwi Jezusa (zob. Jr 31, 31–34). Jest to więc nowy akt założycielski Izraela, jego nowe stworzenie. Tak rodzi się Izrael czasów ostatecznych – Kościół.

Krew Jezusa, zgodnie z przekazem Marka i Mateusza (Mk 14, 24; Mt 26, 28), będzie wylana za „wielu”. Wyrażenie to należy najpierw odnieść do Izraela. Świadczy o tym fakt, że Jezus gromadzi na Ostatniej Wieczerzy Dwunastu – przedstawicieli ludu dwunastu pokoleń oraz że nawiązuje do przymierza synajskiego, które Bóg zawarł z Izraelem i teraz pragnie je z nim odnowić. Jednak trzeba także wziąć pod uwagę, że słowa o „wielu” zostały zaczerpnięte z Księgi Izajasza, a dokładniej z czwartej pieśni Sługi Pańskiego (Iz 52, 13 – 53, 12), i oznaczają tam narody pogańskie. W tym kontekście wyrażenie nabiera uniwersalności i odnosi się najpierw do ludu Bożego Starego Testamentu, a przez niego

również do innych narodów. Jezus umiera więc za Izrael i za narody. Należy jeszcze wyjaśnić, że Sługa Pański z Księgi Izajasza to prześladowany i pokonany przez pogan Izrael. Jezus utożsamiał się z tym obrazem i sam siebie postrzegał jako zwyciężonego Sługę Pańskiego. Lud Przymierza jest znakiem Boga dla narodów, ich błogosławieństwem. Ofiara z życia Jezusa za Izrael jest równocześnie ofiarą za narody pogańskie. Wyrażenie „za wielu” należy więc rozumieć jako „za wszystkich”.

Mimo że tylko u Łukasza i Pawła w opisie Ostatniej Wieczerzy zawarte jest polecenie powtarzania, tego co się dokonało („To czyńcie na moją pamiątkę”), to jednak także Marek i Mateusz rozumieją słowa Jezusa jako ustanowienie nowego znaku – Eucharystii. To, czego Mistrz dokonał z Dwunastoma po raz pierwszy, musi być kontynuowane we wspólnocie Kościoła. Nauczyciel nie nakazał powtarzania całej Ostatniej Wieczerzy, uczytu paschalnej, którą spożył z uczniami. Polecenie Jezusa odnosi się do nowego znaku – słów i gestów nad chlebem i winem, które On uczynił jako nowość.

Jezus kończy Ostatnią Wieczerzę bardzo osobistą, a zarazem uroczystą proklamacją, którą można odnaleźć w Ewangelii Marka i Łukasza. W logionie tym stwierdza, że nie będzie już pił z owocu winnego krzewu, aż do dnia, w którym będzie pił go w Królestwie Bożym (zob. Mk 14, 25; Łk 22, 18). Pierwsza część wypowiedzi Mistrza jest zapowiedzią Jego śmierci. Druga natomiast każe patrzeć na nią w perspektywie eschatologicznej. Śmierć Jezusa jest ostatecznym potwierdzeniem Jego orędzia o Królestwie Niebieskim. Nauczyciel pojmuje swoją śmierć jako wydarzenie zbawcze. Przyjmuje ją ufnie, zgodnie z wolą Boga, jako część swego mesjańskiego posłannictwa. W przywołanych słowach Jezus niejako podsumowuje całą swoją ziemską misję plasując ją w eschatologicznej perspektywie zbliżającego się Królestwa Bożego.

3. Teologiczny sens Ostatniej Wieczerzy

Jak zauważa Joachim Gnilka, w wyjaśnianiu sensu teologicznego Ostatniej Wieczerzy można dostrzec trzy główne idee interpretacyjne: zadośćuczynienie, zastępstwo i Przymierze. Dwie pierwsze zawarte są w tekstach Marka i Mateusza przy podaniu kielicha („moja Krew Przymierza, która za wielu będzie wylana”), natomiast u Łukasza i Pawła – przy podaniu chleba („Ciało moje, które za was będzie wydane”). Sformułowania użyte przez Jezusa świadczą, że Jego śmierć jest zastęp-

czą dobrowolną ofiarą o charakterze ekspiacyjnym. Idea Przymierza zawiera się w słowach wypowiedzianych przy podaniu kielicha. Śmierć Mistrza zapewnia nową wspólnotę z Bogiem w obliczu oczekiwania na Jego Królestwo. Wobec zanegowania misji Jezusa przez naród wybrany, Bóg zawiera nowe Przymierze. Mimo, że Izrael odrzucił zapowiadane przez Jezusa panowanie Boga (odrzucając mesjańskie posłannictwo Jezusa) i w ten sposób zaprzeczył celowi swej egzystencji, to jednak umierając za Izraela i za inne narody Jezus podtrzymał ofertę zbawienia daną niegdyś ludowi dwunastu pokoleń i rozszerzył ją na pogan. Uczestnictwo w nowym Przymierzu zapewnia udział w Królestwie. Stać się to możliwe i dostępne dla wszystkich ludzi wszystkich czasów, ponieważ pożegnalna uczta Nauczyciela z Dwunastoma jest ukierunkowana przez Jezusa na powtarzanie. Pozostaje On na zawsze w znakach chleba i wina ze swymi uczniami.

Śmierć Jezusa antycypowana podczas Ostatniej Wieczerzy jest zadośćuczynieniem za obciążony winą odrzucenia Mesjasza Izrael i jednocześnie odnowieniem Przymierza synajskiego. Już nie świątynia, lecz sam Jezus, oddając swe życie, stał się miejscem ostatecznego prześlągania. Stół, wokół którego Nauczyciel gromadzi i jednoczy uczniów na wspólnym posiłku symbolizuje nowe centrum kultu ludu Bożego. Uczta paschalna Mistrza i Dwunastu jest ostatecznym znakiem na nowo podarowanego zbawienia, które ma docierać do wszystkich narodów poprzez Izrael czasów ostatecznych, czyli Kościół. Joseph Ratzinger wyjaśnia, że tak jak w przeszłości Izrael upatrywał swoje centrum i źródło jedności w świątyni jerozolimskiej oraz we wspólnotowej celebracji Paschy, tak współcześnie nowa uczta Pańska – Eucharystia jest węzłem komunii nowego ludu Bożego. Kościół, sprawując pamiątkę Ostatniej Wieczerzy, łączy w jedno wyznawców Chrystusa znacznie bardziej niż świątynia z kamienia.

Podczas ustanowienia Eucharystii zwiastowane przez Jezusa Królestwo Boże, rozumiane jako pełne miłości i dobroci panowanie Boga, konkretyzuje się i nabiera właściwego kształtu. W antycypowanej śmierci Jezusa osiąga swoje rozstrzygające znaczenie. Ostatnia Wieczerza pokazuje, że panowanie Boga łączy się z Jego uniżeniem, z cierpieniem, prześladowaniem i ofiarą z życia. Otwarcie się na Królestwo i przyjęcie go wymaga zgody człowieka. Od czasu Ostatniej Wieczerzy nie można mówić o Królestwie Niebieskim bez przywoływania śmierci Jezusa.

Podczas Ostatniej Wieczerzy, która jest antycypacją dobrowolnie przyjętej męki i śmierci krzyżowej Jezusa oraz zapowiedzią Królestw, gdy Jezus ustanawia Eucharystię, dokonuje się fundacja Izraela czasów ostatecznych – Kościoła. Kościół rodzi się w czasie uczyty paschalnej, gdy Mistrz mówi o czekającej Go śmierci i objaśnia ją w znakach chleba i wina. To, czego Nauczyciel dokonał wraz z Dwunastoma jest kontynuowane i uobecniane podczas sprawowania każdej Eucharystii. Kościół w trakcie celebracji eucharystycznej przypomina, że śmierć Jezusa przyniosła przebaczenie i nowe życie, odnowiła Przymierze z Izraelem. Świątuje w ten sposób swoje wydarzenie założycielskie. Wspólnoty popaschalne odnajdują swoją tożsamość gromadząc się na modlitwie, wokół stołu eucharystycznego. Celebrowanie Uczyty Pana było od początku najważniejszym zgromadzeniem i wyrazem jedności eklezjalnej. Kultyczne uobecnienie ofiary Jezusa Chrystusa sprawia, że Kościół wciąż się rodzi, odnawia, pogłębia i poszerza swoje oddziaływanie zbawcze. Eucharystia jest miejscem nieprzerwanych narodzin Kościoła, w którym Jezus stale na nowo go buduje. Obecność i działanie Ducha Świętego we wspólnocie wierzących w Chrystusa poświadcza permanentną eklezjogenezę.

Fundacja Kościoła ma swoje korzenie w ustanowieniu Izraela. Od niego wychodzi, rozwija je i doprowadza do celu – stworzenia ludu Bożego dwunastu pokoleń czasów ostatecznych. Tak jak podczas wieczerzy paschalnej dokonuje się uobecnienie historii założycielskiej Izraela, tak podczas Eucharystii uobecnia się fundacja nowego ludu Bożego – Kościoła. Chrystus, który umarł i zmartwychwstał, jest żywym Synajem, a ci, którzy tworzą z Nim jedno, stanowią wybrane i definitywne zgromadzenie ludu Bożego. Celebracja eucharystyczna jest szczególnym miejscem, gdzie Kościół żyje wspomnieniem swego początku, gdzie przechowuje własną pamięć o ustanowieniu przez Jezusa Chrystusa. Wspólnota eklezjalna uczestnicząc w Eucharystii partycypuje w uczcie paschalnej Jezusa, w Jego śmierci i zmartwychwstaniu, a przez to otrzymuje udział w Jego Królestwie, czyli zbawienie. Eucharystia jest wspomnieniem uobecniającym wydarzenia założycielskiego Kościoła. Tak więc Kościoła nie można oddzielić od Eucharystii, bowiem komunii wspólnoty nie istnieje bez komunii sakramentalnej.

Jan Paweł II w encyklice *Ecclesia de eucharistia* podkreślił przyczynowy związek pomiędzy Eucharystią a początkiem Kościoła. Zwrócił uwagę, że gesty i słowa Jezusa podczas Ostatniej Wieczerzy położy-

ły fundament nowej wspólnoty mesjańskiej, ludu Nowego Przymierza. Benedykt XVI rozwinął myśl swego poprzednika w adhortacji *Sacramentum caritatis*, nazywając Eucharystię przyczynową zasadą Kościoła. Natomiast Walter Kasper, powołując się na kościelne nauczanie magisterialne o wewnętrznym związku Eucharystii i Eklezji, skonstatował, że *Kościół jest wszędzie tam, gdzie chrześcijanie gromadzą się wokół Stołu Pańskiego, by celebrować Uczętę Pana*. Eucharystia buduje Kościół, a Kościół sprawuje Eucharystię. *Ubi eucharistia, ibi ecclesia (Tam, gdzie sprawuje się Eucharystię, tam urzeczywistnia się Kościół)*.

Bibliografia: Benedykt XVI, 2007, Adhortacja apostolska *Sacramentum caritatis*, Libreria Editrice Vaticana, Watykan; Benedykt XVI, 2007, *Blisko, najbliżej Chrystusa. Apostołowie i pierwsi uczniowie*, W drodze, Poznań; Commission théologique internationale, 1988, *Thèmes choisis d'écclésiologie (1985)*, w: Commission théologique internationale, *Textes et documents (1969–1985)*, Cerf, Paris, s. 323–362; Gnilk Joachim, 2005, *Jezus z Nazaretu*, Wydawnictwo M, Kraków; Jan Paweł II, 2003, Encyklika *Ecclesia de eucharistia*, Libreria Editrice Vaticana, Watykan; Kasper Walter, 2005, *Sakrament jedności. Eucharystia i Kościół*, Jedność/Herder, Kielce; Kongregacja Nauki Wiary, 2000, Deklaracja *Dominus Iesus*, Libreria Editrice Vaticana, Watykan; Kudasiewicz Józef, *Teksty ustanowienia Eucharystii*, w: Stefan Szymik (red.), *Biblia o Eucharystii*, Redakcja Wydawnictw KUL, Lublin, s. 63–82; Lohfink Gerhard, 2005, *Czy Bóg potrzebuje Kościoła? O teologii ludu Bożego*, W drodze, Poznań; Lohfink Gerhard, 2006, *Czy Jezus głosił utopię?*, W drodze, Poznań; Lohfink Gerhard, 2015, *Przeciw banalizacji Jezusa*, Wydawnictwo Święty Wojciech, Poznań; Loisy Alfred, 1904, *L'Évangile de l'Église*, Bellevue, Paris; Międzynarodowa Komisja Teologiczna, 2000, *Apostolskość Kościoła i sukcesja apostolska (1973)*, w: Janusz Królikowski (red.), *Od Wiary do Teologii. Dokumenty Międzynarodowej Komisji Teologicznej 1969–1996*, Wydawnictwo Księży Sercanów, Kraków, s. 19–31; Międzynarodowa Komisja Teologiczna, 2000, *Wybrane zagadnienia z eklezjologii (1985)*, w: Janusz Królikowski (red.), *Od Wiary do Teologii. Dokumenty Międzynarodowej Komisji Teologicznej 1969–1996*, Wydawnictwo Księży Sercanów, Kraków, s. 197–236; Nawracała Tomasz, 2011, *Gdzie jest basileia? Biblijne, historyczne i teologiczne aspekty współczesnej dyskusji na temat królestwa Bożego*, Poznańskie Studia Teologiczne 25, s. 173–211; Paciorek Antoni, 2008, *Ewangelia według świętego Mateusza, rozdziały 14–28. Nowy Komentarz Biblijny*, t. I, cz. 2, Wydawnictwo Edycja Świętego Pawła, Częstochowa; Penna Romano, 2011, *DNA chrześcijaństwa. Tożsamość chrześcijan*, Wydawnictwo OO. Franciszkanów Bratni Zew, Kraków; Rabczyński Paweł, 2018, *Ustanowienie Dwunastu w dziele fundacji Kościoła*, Studia Elbląskie 19, s. 377–390; Ratzinger Joseph, 1971, *Wprowadzenie w chrześcijaństwo*, Znak, Kraków; Ratzinger Joseph – Benedykt XVI, 2007, *Jezus z Nazaretu, cz. 1: Od chrztu w Jordanie do Przemienienia*, Wydawnictwo M, Kraków; Ratzinger Joseph – Benedykt XVI, 2008, *Patrząc na Przebitego. Szkice o chrystologii duchowej*, Wydawnictwo Salwator, Kraków; Ratzinger Joseph – Benedykt XVI, 2009, *Kościół. Wspólnota w drodze, Jedność*, Kielce; Ratzinger Joseph – Benedykt XVI, 2011, *Jezus z Nazaretu, cz. 2: Od wjazdu do Jerozolimy do Zmartwychwstania*, Jedność, Kielce; Ru-

binkiewicz Ryszard, *Eucharystia źródłem jedności*, w: Stefan Szymik (red.), *Biblia o Eucharystii*, Redakcja Wydawnictw KUL, Lublin, s. 51–61; Rusecki Marian, 1997, *Dlaczego niektórzy akceptują Chrystusa, a odrzucają Jego Kościół?*, w: Marian Rusecki (red.), *Problemy współczesnego Kościoła*, Redakcja Wydawnictw KUL, Lublin, s. 107–116; Rusecki Marian, 2014, *Traktat o Kościele*, red. K. Kaucha, P. Królikowski, J. Mastej, Wydawnictwo KUL, Lublin; Seweryniak Henryk, 1996, *Święty Kościół powszedni*, Warszawa; Sobór Watykański II, 1986, Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, w: Sobór Watykański II, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, Pallottinum, Poznań, s. 105–166; Witaszek Gabriel, 1997, *Eucharystia jako Nowe Przymierze (Jr 31, 31–34)*, w: Stefan Szymik (red.), *Biblia o Eucharystii*, Redakcja Wydawnictw KUL, Lublin, s. 21–34.

CZĘŚĆ
KATECHETYCZNA

Krzysztof Dzikowski

Scenariusz lekcji religii dla szkoły podstawowej

**Co Mama Jezusa może powiedzieć mi o Eucharystii?
Z Maryją Gietrzwałdzką na Mszy Świętej**

Klasa: I

Temat lekcji: Co Mama Jezusa może powiedzieć mi o Eucharystii? Z Maryją Gietrzwałdzką na Mszy Świętej

Ilość jednostek lekcyjnych: 1

Założenia edukacyjne:

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- przedstawienie orędzia Maryi z Gietrzwałdu dotyczącego Eucharystii;
- ukazanie Maryi jako wzoru w przeżywaniu Mszy Świętej;
- pogłębienie relacji z Matką Bożą;

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Wiadomości:

Uczeń po lekcji:

- wyjaśnia samodzielnie eucharystyczny wymiar Objawień Gietrzwałdzkich;
- opowiada własnymi słowami o Gietrzwałdzie;
- wskazuje na wspólnotowy wymiar eucharystii;

Umiejętności:

Uczeń po lekcji:

- uzasadnia własnymi słowami, że msza jest ważniejsza niż odmawianie różańca;
- wymienia ważniejsze informacje dotyczące Gietrzwałdu;
- samodzielnie wykonuje rysunek Matki Bożej Gietrzwałdzkiej;

Postawy:

Uczeń:

- pogłębia relację z Maryją przez różaniec odmawiany rodzinnie i samodzielnie;
- praktykuje zdrową pobożność Maryjną;
- uznaje Maryję za przewodniczkę w przygotowaniu do I Komunii Świętej;

Odniesienia do podstawy programowej¹:

Zadania katechezy: A. Rozwijanie poznania wiary; B. Wychowanie liturgiczne; D. Wychowanie do modlitwy; E. Wychowanie do życia wspólnotowego;

Treści: A.4. Maryja Matką Chrystusa i naszą; B.1. Obecność Boga w liturgii Kościoła; B.2. Liturgia wyrazem wiary w Boga; B.7. Nabożeństwo różańcowe; D.5 Maryja Nauczycielką modlitwy; E.4. Wspólnota kościelna.

Wiadomości:

Uczeń:

A.4.2. wyjaśnia, że Maryja jest Matką Jezusa i wszystkich ludzi; B.1.1. wskazuje w jaki sposób Bóg jest obecny w liturgii (w zgromadzonym ludzie);

Umiejętności:

Uczeń:

B.7.1. uzasadnia wartość udziału w nabożeństwach różańcowych; D.5.5 wymienia przykładowe sytuacje, w których warto modlić się za wstawiennictwem Maryi; E.4.1. opisuje Kościół jako wspólnotę ludzi wierzących zgromadzonych przez Boga;

Postawy:

Uczeń:

A.4.b przyjmuje Maryję za swoją Matkę i okazuje jej szacunek; B.1.a okazuje wiarę i szacunek wobec Boga obecnego w liturgii; B.1.b wyraża pra-

¹ Komisja Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski, *Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*, Częstochowa 2018, s. 32–35, 40, 42.

gnienie częstego spotykania się z Bogiem w liturgii; B.2.a dostrzega i docenia wartość udziału w liturgii; B.7.a. okazuje cześć, wdzięczność i szacunek (...) [wobec] Maryi; D.5.a na wzór Maryi modli się w różnych okolicznościach życia; E.4.b. okazuje radość z przyjęcia do wspólnoty Kościoła.

Formy organizacyjne pracy uczniów

Praca indywidualna, praca zbiorowa.

Metody i techniki dydaktyczne

Rozmowa kierowana, giełda pomysłów, projekcja krótkiego filmu, pogadanka heurystyczna, samodzielne rysowanie.

Środki i pomoce dydaktyczne

Komputer, projektor, zdjęcia obrazów:

Matka Boża Częstochowska: https://pl.wikipedia.org/wiki/Obraz_Matki_Boskiej_Cz%C4%99stochowskiej#/media/Plik:Original_Black_Madonna_of_Cz%C4%99stochowa.jpg dostęp 28.01.2021.;

Matka Boża Ostrobramska:

<https://www.dlaksiedza.pl/p215,matka-boza-ostrobramska-bordo-01-obraz-religijny.html> dostęp 28.01.2021.;

Matka Boża Gietrzwałdzka:

<https://www.galeriaklasyki.pl/autor-nieznany-/19756-90024-laskami-slynacy-obraz-matki-bozej-w-gietrzwaldzie.html> dostęp 28.01.2021),

krótki film (Portal YouTube https://www.youtube.com/watch?v=WWsH_z9xJ84), zdjęcia z Gietrzwałdu (link <http://sanktuariummaryjne.pl/gallery/2/galeria-sanktuarium>) , kartka papieru, kredki i przedmioty artystyczne, zeszyt ucznia.

Korelacja z obszarami edukacji szkolnej:

- Edukacja przyrodnicza (Warmia – kraina w Polsce, Gietrzwałd miejscowość wyjątkowa na mapie Polski);
- Edukacja społeczna (wspólnota kościelna, wspólnota eucharystyczna);
- Edukacja językowa (słownictwo – modlitwa, Msza Święta, wspólnota);
- Edukacja plastyczna (Maryja – praca plastyczna, portret)

Propozycja przebiegu lekcji:

I. Wprowadzenie (10 min)

Nauczyciel religii:

- wita zebranych uczniów;
- wprowadza² i rozpoczyna modlitwę „Zdrowaś Maryjo”;
- sprawdza obecność i pracę domową;
- inicjuje rozmowę kierowaną dotyczącą Maryi, Jej postaci, roli w historii zbawienia itd. naprowadzającą na postać Maryi Gietrzwałdzkiej:
 - **Kim jest Maryja?** *Matka Jezusa, nasza mama;*
 - **Co zrobiła Maryja?** *Urodziła Jezusa, zgodziła się na słowa Anioła Gabriela, towarzyszyła Jezusowi podczas Jego ziemskiego życia;*
 - **Czy znacie jakieś obrazy Maryi?**³ *Obraz to nie zdjęcie, to pewne wyobrażenie; Ostrobramska, Jasnogórska i Gietrzwałdzka;*

II. Rozwinięcie

Nauczyciel religii:

- W toku problemowym(pogadanka heurystyczna) posiłkując się zdjęciami
- (<http://sanktuariummaryjne.pl/gallery/2/galeria-sanktuarium> dostęp 28.01.2021.) przekazuje podstawowe informacje o Gietrzwałdzie⁴: **(15 min)**
 - **Gdzie jest?** Niedaleko Olsztyna; w przypadku innego miejsca lekcji religii, wytłumaczyć jak najprościej lokalizację sanktuarium. Podkreślić, że jest to historyczny teren Warmii.
 - **Z czego słynie?** Nie tylko pięknie położona miejscowość, ale przede wszystkim Objawienia Maryjne.

² Wprowadzenie może opierać się na istotnych wymiarach Maryi w życiu katolickim; np. „Pomódlmy się do Pana Boga przez Maryję, która jest naszą mamą, która nas bardzo kocha.”

³ Nauczyciel przy pomocy rzutnika i komputera wyświetla obrazy, pytając przy tym o nazwę obrazu, zaznaczając przy MB Gietrzwałdzkiej, że „o historii związanej z tym obrazem sobie dziś porozmawiamy”.

⁴ Przygotowując się do lekcji można skorzystać ze strony internetowej Sanktuarium Gietrzwałdzkiego, gdzie znajdują się istotne informacje: <http://sanktuariummaryjne.pl/>.

- ✓ **Unikać słowa** *Objawienie*, stosować raczej *ukazanie*; *dzieci zobaczyły Maryję*.
- ✓ **Wyjaśnić, że każde ukazanie Maryi ma na celu przypomnienie nam jakiś ważnych prawd, daje wskazówki życia.**
- ✓ **Podkreślić, że objawienia rozpoczęły się przed samą I Komunią Świętą Justyny Szafryńskiej, wskazać na to, że nie jest to przypadek i powiązać to z czasem przygotowania do I Komunii uczniów.**
- ✓ **Wskazać, że wizjonerki mogły rozmawiać z Maryją i zadawać jej pytania. Podkreślić konkretne pytanie dzieci i odpowiedź Maryi z 20 sierpnia:**

20 sierpnia – Szafryńska zapytała, czy z powodu rozpoczęcia się roku szkolnego mają przychodzić na różaniec rano przed Mszą św.? Na to Matka Boża powiedziała: „Najpierw wysłuchać Mszę św., a potem odmówić różaniec, ponieważ tamta jest ważniejsza od tego”⁵.

- Wskazać na wysoką wartość modlitwy różańcowej, podkreślając najwyższą wagę Eucharystii.

Krótki film (10min.):

– Wprowadzenie do filmu

- Krótki film o mszy świętej

– Wyświetlenie filmu:

https://www.youtube.com/watch?v=WWsH_z9xJ84

– Zapytanie uczniów:

- Co w filmie się podobało?
- Co zapamiętaliście z filmiku?

– Omówienie krótkiego filmu:

- Eucharystia jest bardzo ważna;
- Eucharystia wypływa z zamysłu Chrystusa;
- Eucharystia ważne znaki np. ksiądz itd.

**Nauczyciel pyta co uczniowie zapamiętali z lekcji (giełda pomysłów)
5 min.**

Podsumowanie: (5 min.)

⁵ <http://sanktuariummaryjne.pl/page/24/historia>, dostęp: 01.12.2020.

- Maryja w Gietrzwałdzie ukazuje, że Eucharystia jest najważniejsza;
- Zachęca nas do wspólnego uczestnictwa w życiu Kościoła;
- Modlitwa różańcowa pozwala lepiej przygotować się do mszy (V Tajemnica Światła);
- Maryja wzorem czystości serca, z którą powinniśmy przyjmować Jezusa eucharystycznego.

III. Zakończenie

Nauczyciel religii:

- Nagradza aktywnych uczniów;
- Zadaje pracę domową: rysunek Matki Bożej Gietrzwałdzkiej;
- Dziękuje uczniom za wspólne zajęcia;
- Kończy lekcję znakiem krzyża i wezwaniami:
Matko Boża Gietrzwałdza – *módl się za nami*
Niewiasto Eucharystii – *módl się za nami*.

Krzysztof Wołoszyn

Jak Matka Boża może pomóc mi dobrze przygotować się do I Komunii Świętej

Klasa: II

Temat lekcji: Jak Matka Boża może pomóc mi dobrze przygotować się do pierwszej Komunii Świętej?

Ilość jednostek lekcyjnych: 1

Założenia edukacyjne:

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- pogłębienie wiedzy o Matce Bożej Gietrzwałdzkiej, która może być przykładem dla osób przygotowujących się do pełnego uczestnictwa w Eucharystii;
- kształtowanie postaw eucharystycznych;
- prowadzenie do spotkania z Bogiem na modlitwie poprzez wstawiennictwo Maryi.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Wiadomości

Uczeń po lekcji:

- wyjaśnia, dlaczego Msza Święta jest wyjątkową i najważniejszą modlitwą;
- streszcza przesłanie Maryi z Gietrzwałdu dotyczące uczestnictwa w Eucharystii;
- wymienia powody, dla których warto regularnie uczestniczyć w Eucharystii.

Umiejętności

Uczeń po lekcji:

- charakteryzuje modlitewną postawę Maryi;
- porównuje Eucharystię z modlitwą prywatną.

Postawy

Uczeń po lekcji:

- z zaangażowaniem uczestnicy w Eucharystii;
- przejawia postawę szacunku wobec Maryi;
- modli się za wstawiennictwem Maryi w różnych sytuacjach życiowych.

Odniesienie do podstawy programowej¹:

Zadania katechezy: A. Rozwijanie poznania wiary; B. Wychowanie liturgiczne; D. Wychowanie do modlitwy

Treści: A.4. Jezus Słowem Boga i obiecany Zbawicielem. Maryja Matką Chrystusa i naszą. Publiczna działalność Jezusa. Śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa; B.12. Eucharystia sakramentem jedności i miłości zbawczej. Eucharystia sakramentem obecności Chrystusa. Eucharystia jako uczta; D.5. Maryja nauczycielką modlitwy.

Wiadomości: Uczeń po lekcji: A.4.2. wyjaśnia, że Maryja jest Matką Jezusa i wszystkich ludzi; B.12.1. wyjaśnia, że Eucharystia jednoczy człowieka z Bogiem i bliźnimi; D. 5.4. wymienia sytuacje w których warto modlić się za wstawiennictwem Maryi;

Umiejętności: Uczeń po lekcji: D.5.1. Charakteryzuje modlitwę Maryi.

Postawy: Uczeń po lekcji: A.4.b. przyjmuje Maryję za swoją Matkę i okazuje jej szacunek; B.12.c. wyraża potrzebę regularnych spotkań z Chrystusem; D.5.a. na wzór Maryi modli się w różnych okolicznościach życia; D.5.c. wraz z Maryją wielbi Boga, prosi go i ufa mu.

Formy organizacyjne pracy uczniów

praca zbiorowa, praca indywidualna, praca w grupach

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, krótki wykład, mapa skojarzeń, rysunek, śpiew

¹ Komisja Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski, *Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*, Częstochowa 2018, s.31–33, 36, 40.

Środki i pomoce dydaktyczne

Tablica, komputer, Internet, nagranie piosenki „Pozdrawiam ciebie Matko” – https://www.youtube.com/watch?v=gqoC4z-0tUw&ab_channel=Jan-gok (dostępny 2 XII 2020), obraz objawień Gietrzwałdzkich <https://apparitionsdemarie.com/wp-content/uploads/2019/07/7a9521770b6c-5729722c05320e1c0042.jpg> (dostępny 2 XII 2020), projektor, magnetofon, zeszyt ucznia, książka – Orędzie Gietrzwałdzkie, Bielawny Krzysztof, Olsztyn 2017, s. 65.

Korelacja z obszarami edukacji szkolnej:

- edukacja polonistyczna (wspomaganie rozwoju umysłowego w zakresie wypowiedzania się oraz troska o kulturę języka);
- edukacja muzyczna (wychowanie do odbioru i tworzenia muzyki: śpiewanie i muzykowanie, słuchanie i rozumienie);
- edukacja plastyczna (wyrażanie własnych myśli i uczuć w różnorodnych formach plastycznych).
- Propozycja przebiegu lekcji

I. Wprowadzenie

Nauczyciel religii:

- wita się z uczniami i rozpoczyna modlitwą za wstawiennictwem Matki Boskiej Gietrzwałdzkiej; (1 minuta)
- sprawdza obecność uczniów; (1 minuta)
- uświadamia uczniom cele lekcji, takie jak: kształtowanie postaw eucharystycznych; prowadzenie do spotkania z Bogiem na modlitwie poprzez wstawiennictwo Maryi i podaje temat lekcji, który zapisuje na tablicy; (2 minuty)
- nawiązuje do osobistej wiedzy uczniów dotyczącej pojęcia: „Eucharystia”. Nauczyciel religii dzieli uczniów na grupy 4–5 osobowe i za pomocą metody mapy skojarzeń² prosi ich o podanie kilku skojarzeń z wyżej wymienionym pojęciem, np.:

² Mapa skojarzeń – Nauczyciel zapisuje na tablicy pojęcie, które chce zdefiniować. Dzieli klasę na 4–5 osobowe grupy. Każdy zespół otrzymuje arkusz papieru. Uczniowie zapisują pojęcie na środku plakatu (mogą je opatrzyć rysunkiem). Metoda polega na zapisaniu przez uczniów swoich skojarzeń dotyczących wybranego pojęcia. Nauczyciel objaśnia schemat mapy skojarzeń – może posłużyć się przykładem. Na forum klasy poszczególne grupy prezentują swoje mapy. Następnie wspólnie zostaje sformułowana definicja. Nauczyciel powinien dopilnować, aby wewnątrz grupy znalazły się zarówno osoby zdolniejsze, jak i słabsze. Te ostatnie również zgłaszają swoje propozycje do uzupełnienia mapy.

- Przykładowo: *sakrament, Msza, modlitwa, ksiądz, kościół, niedziela, wspólnota*; (8 minut)

II. Rozwinięcie

- Nauczyciel religii nawiązując do wiedzy uczniów prosi o podawanie cech potrzebnych do jak najlepszego przygotowania się do pierwszej komunii świętej. Uczniowie mogą wymienić różne cechy. Nauczyciel religii uzupełnia podane odpowiedzi, zwracając uwagę m.in. potrzebę zaufania Bogu, pragnienie poznawania Jezusa i rozmyślenia nad Jego słowami. Stosując metodę rozmowy kierowanej nauczyciel omawia temat niezwykłości Maryi wśród ludzi i jak posiada ona wcześniej wymienione cechy. Stawia pytania, np.:
 - Jaka jest Maryja? Jakimi cechami się charakteryzuje?
 - Czego Maryja uczy kandydatów do pierwszej komunii świętej?
 - Jakie sytuacje z życia Maryi pokazują jej zaufanie Bogu?
- Nauczyciel religii uzupełnia wypowiedzi uczniów. Zwraca szczególną uwagę na fakty, że Maryja poprzez swoje własne zaufanie Bogu, zachęca innych do zaufania Bogu, że modlitwa była też obecna w życiu Maryi, a także że u Maryi widoczne jest stawianie sobie pytań co do Bożego planu i rozmyślanie nad Słowem otrzymanym od Niego. Nauczyciel religii wyjaśnia, że Maryja zachęca wszystkie swoje dzieci, aby bliżej poznali Jezusa i uważnie słuchali jego słów, a te cechy są niezwykle istotne także i w dobrym przeżywaniu Eucharystii. Nauczyciel religii stawia uczniom także dodatkowe pytania:
 - Co jest szczególnego w modlitwie Maryi?
 - Dlaczego chrześcijanie modlą się za wstawiennictwem Matki Bożej?
 - Jak często modlą się do Maryi?
- Nauczyciel religii uzupełnia wypowiedzi uczniów. Podkreśla związek postawy reprezentowanej przez Maryję z właściwym przygotowaniem się do pełnego uczestnictwa w Mszy Świętej. (4 minuty)
- Nauczyciel religii rozdaje teksty piosenki „Pozdrawiam ciebie Matko” (załącznik nr 2). Następnie nauczyciel uruchamia film – https://www.youtube.com/watch?v=gqoC4z-0tUw&ab_channel=Jangok – i poleca uczniom wsłuchać się w tekst. Po odsłuchaniu nauczyciel religii zwraca uwagę na pojawiające się w tekście zaufanie do Maryi, wyrażające się w tym, że Matka Boża jest w stanie odpowiednio nami pokierować w naszym życiu, tak, byśmy „nieśli miłości ton”. Następnie nauczyciel religii poleca, aby tym razem zaangażować się

w śpiewanie. Nauczyciel ponownie uruchamia film i śpiewa wspólnie z klasą. Po zakończonym śpiewie nauczyciel wskazuje na to, że zaufanie do Maryi może wyrażać się także poprzez fakt, że modlimy się za jej wstawiennictwem w różnych potrzebach np. prosząc o szczęście dla całej rodziny. Następnie, nauczyciel po raz ostatni uruchamia film i wspólnie odśpiewuje pieśń. Po zakończonym śpiewie nauczyciel zadaje pytania:

- Jakie uczucia wzbudza we mnie ta pieśń?
 - Jak może wyglądać moje zaufanie do Maryi?
 - W jaki sposób mogę szukać pocieszenia u Maryi?
- Nauczyciel uzupełnia odpowiedzi uczniów. Podkreśla fakt wielkiej skuteczności modlitwy, którą zanosi Matka Boża. (14 minut)
- Następnie nauczyciel religii wyświetla przy pomocy projektor obraz objawień w Gietrzwałdzie (załącznik nr 1, <https://apparitionsdemarie.com/wp-content/uploads/2019/07/7a9521770b6c-5729722c05320e1c0042.jpg>) i krótko opisuje objawienia z Gietrzwałdu. Szczególnie wskazuje na fakt, że Maryja zaopiekowała się swoim ludem w trudnym czasie, że polecała wszystkim codziennie odmawiać różaniec, a także, że wizjonerkami były dzieci w ich wieku przystępujące do Pierwszej Komunii Świętej. Następnie korzystając z książki „Orędzie Gietrzwałdzkie” czyta fragment dotyczący Maryi wypowiadającej się na temat Mszy Świętej (Orędzie Gietrzwałdzkie, Bielawny Krzysztof, Olsztyn 2017, s. 65).

„20 sierpnia 1877 r., rozpoczął się nowy rok szkolny. Justyna zapytała Maryję

- *Czy mamy z rana przychodzić na różaniec przed Mszą Świętą?*
 - *Wpierw proszę byćście uczestniczyli we Mszy Świętej, a później odmawiali różaniec. Msza Święta jest ważniejsza niż różaniec – odpowiedziała Maryja”.*
- Nauczyciel zadaje następujące pytania:
- Co daje człowiekowi regularne uczestnictwo w Mszy Świętej?
 - Jakie są różnice między modlitwą z rodzicami w domu, a tą w Kościele?
 - W jaki sposób Eucharystia jest ważniejsza od innych modlitw?
- Nauczyciel uzupełnia odpowiedzi uczniów. Podkreśla powiązanie prośby Maryi, o codzienne odmawianie różańca, z twierdzeniem, że Msza Święta jest dużo ważniejsza od modlitwy prywatnej. Wskazuje także na większą wagę modlitwy wspólnotowej w trakcie Eucharystii od modlitwy prywatnej. (4 minuty)

- Następnie nauczyciel zadaje pracę stworzenia rysunku pod tematem „Objawienia Matki Bożej w Gietrzwałdzie”. (8 minut)

III. Zakończenie

- Nauczyciel religii zachęca uczniów do modlitwy za wstawieniem Matki Bożej Gietrzwałdzkiej słowami – *Matko Boża Gietrzwałdzka módl się za nami, abyśmy jak najlepiej przygotowali się do Pierwszej Komunii*. Następnie nauczyciel nagradza uczniów za aktywność, wystawiając im oceny. Nauczyciel kończy lekcję religii znakiem krzyża świętego i żegna się z uczniami. (3 minuty)

Załączniki

Załącznik 1.

Załącznik 2.

Pozdrawiam Ciebie Matko

1. Pozdrawiam Ciebie Matko,
mistrzyni moich dróg
Pozdrawiam Ciebie Pani,
nadziejo moich próśb
Pozdrawiam Cię Królowo,
w swe dłonie weź nasz los
I wspieraj byśmy zawsze
nieśli miłości ton

ref. Ave Maryja, woła cały świat
Ave Maryja, Matko Boga i nas.

2. Niech w sercach naszych zabrzmie
dla Ciebie „Ave” pieśń
Niech maj trwa dla nas zawsze,
w nim wzrasta Twoja cześć
Niech nigdy nie ustanie
pozdrowień „Ave” moc
Ty naszym hymnem stań się
pragnieniem naszym bądź.

Patryk Michalski

Jakie przesłanie kieruje do nas Maryja podczas objawień w Gietrzwałdzie?

Klasa: III

Temat lekcji: Jakie przesłanie kieruje do nas Maryja podczas objawień w Gietrzwałdzie?

Ilość jednostek lekcyjnych: 1

Założenia edukacyjne:

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

- zapoznanie z treścią orędzia jakie kieruje Maryja z Gietrzwałdu;
- ukazanie Eucharystii jako szczytu życia chrześcijańskiego i jako spotkania z Jezusem;
- motywowanie do modlitwy różańcowej.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Wiadomości:

Uczeń po lekcji:

- opowiada o objawieniach Matki Bożej w Gietrzwałdzie;
- wymienia osoby, którym objawiła się Matka Boża w Gietrzwałdzie;
- wymienia prośby Matki Bożej skierowane w Gietrzwałdzie do wizjonerek;
- opowiada jakie skutki w życiu chrześcijanina ma Eucharystia;
- wskazuje na wartości udziału w Eucharystii i nabożeństwach różańcowych.

Umiejętności:

Uczeń po lekcji:

- analizuje pojęcie objawienia;
- konstruuje wypowiedź, że Eucharystia jest ofiarą Chrystusa i Kościoła;

- uzasadnia dlaczego Eucharystia jest szczytem życia chrześcijańskiego i dlaczego Maryja w Gietrzwałdzie podkreśliła znaczenie i rolę Mszy świętej;
- ocenia związek różańca z życiem chrześcijanina.

Postawy:

Uczeń:

- dostrzega wartość modlitwy różańcowej;
- pragnie pielgrzymować do Gietrzwałdu;
- wyraża Bogu wdzięczność za sakrament Eucharystii;
- odczuwa potrzebę uczestnictwa we Mszy świętej;
- wyraża wiarę w obecność Chrystusa w Eucharystii.
- modli się Litanią do Matki Bożej Gietrzwałdzkiej

Odniesienie do podstawy programowej¹:

Zadania katechezy:

- A. Rozwijanie poznania wiary;
- B. Wychowanie liturgiczne;
- D. Wychowanie do modlitwy.

Treści:

- B. 2. Liturgia wyrazem wiary w Boga;
- B. 3. Sakramenty znakami spotkania z Chrystusem;
- B. 7. Nabożeństwo różańcowe;
- B. 11. Eucharystia ofiarą Chrystusa i Kościoła;
- B. 12. Eucharystia sakramentem obecności Chrystusa;
- D. 5. Maryja nauczycielką modlitwy.

Wymagania szczegółowe:

Uczeń:

- A. 4.2. wyjaśnia, że Maryja jest Matką Jezusa i wszystkich ludzi;
- B. 1.1. wskazuje w jaki sposób Jezus jest obecny w liturgii;
- B. 7.1. uzasadnia wartość udziału w nabożeństwach różańcowych;
- D. 6.1 wskazuje, że Msza święta jest najdoskonalszą formą modlitwy liturgicznej.

¹ Konferencja Episkopatu Polski, *Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*, Częstochowa 2018, s. 32–37.

Postawy:

Uczeń:

- B. 1.b. wyraża pragnienie częstego spotkania się z Bogiem w liturgii;
- B. 3.a. wyraża przekonanie o obecności Chrystusa w sakramentach;
- D. 5.a. na wzór Maryi modli się w różnych okolicznościach;
- D. 5.b. przejawia postawę szacunku oraz zaufania Bogu i Maryi;
- D. 5.c. łączy modlitwę różańcową z codziennym życiem;
- D. 6.a. uczestniczy w zgromadzeniu liturgicznym aby się modlić.

Formy organizacyjne pracy uczniów:

praca indywidualna, praca zbiorowa.

Metody i techniki dydaktyczne:

opowiadanie, opis, burza mózgów, pogadanka heurystyczna, kula śniegowa, notatka, zdania niedokończone, krótki wykład

Środki i pomoce dydaktyczne:

Zeszyt ucznia, długopis, kreda, tablica, kartki papieru, kolorowe flamastry, wydrukowany obraz Matki Bożej Gietrzwałdzkiej, tekst Litanii do Matki Bożej Gietrzwałdzkiej, tekst pieśni „Gietrzwałdzka Pani”

Korelacja z obszarami edukacji szkolnej:

- edukacja plastyczna (omawianie obrazów religijnych – Obraz Matki Bożej Gietrzwałdzkiej, podejmowanie działalności twórczej – praca plastyczna);
- edukacja muzyczna (wybrana pieśń religijna – Gietrzwałdzka Pani).

Propozycja przebiegu lekcji

I. Wprowadzenie (11 minut)

1. Modlitwa na rozpoczęcie lekcji – „Zdrowaś Maryjo” prowadzona przez nauczyciela (1 minuta)
2. Sprawdzenie obecności (2 minuty)
3. Powtórzenie wiadomości z poprzednich zajęć, weryfikacja pracy domowej (5 minut)
4. Podanie uczniom tematu lekcji, zapisanie go na tablicy (1 minuta)
5. Przedstawienie uczniom „NaCoBeZu” i planu pracy (1 minuta)
6. Uświadomienie uczniom celów lekcji (zob. cele kształcenia – wymagania ogólne) oraz omówienie zagadnień wstępnych (1 minuty)

II. Rozwinięcie (30 minut)

1. Praca w grupach – burza mózgów dotycząca pojęcia „objawienie” (6 minut)
2. Opowiadanie w którym nauczyciel przekazuje informacje dotyczące objawień Matki Bożej w Gietrzwałdzie (4 minut)
3. Za pomocą rozmowy kierowanej nauczyciel naprowadza uczniów na fakt postawienia przez Maryję Eucharystii w centrum życia człowieka. (4 minut)
4. Nauczyciel uczy dzieci pieśń „Gietrzwałdzka Pani” i wspólnie z nimi wykonuje śpiew (5 minut)
5. Nauczyciel pokazuje jak wygląda obraz Matki Bożej Gietrzwałdzkiej i opisuje go (2 minut)
6. Kolorowanie przez uczniów obrazu Matki Bożej Gietrzwałdzkiej ukazującej się wizjonerce (4 minut)
7. Zadanie pracy domowej i Modlitwa za pomocą Litanii do Matki Bożej Gietrzwałdzkiej (5 minut)

III. Zakończenie (4 minuty)

1. Podsumowanie treści lekcji (2 minuty)
2. Modlitwa na zakończenie zajęć – „Pod Twoją obronę” (2 minuty)

I. Wprowadzenie

Nauczyciel wita wszystkich uczestników zajęć, inicjuje modlitwę „Zdrowaś Maryjo” prosząc Maryję o wstawiennictwo podczas lekcji, by zajęcia były dobrze i owocnie przeprowadzone. Następnie prowadzący zajęcia sprawdza obecność. Przed wprowadzeniem nowego tematu nauczyciel religii prowadzi krótką rozmowę kierowaną, zadając pytania dotyczące treści z poprzednich zajęć, a także dokonuje sprawdzenia pracy domowej. Po powtórzeniu, nauczyciel przechodzi do nowego tematu zajęć, zapisując go na tablicy i prosząc o zanotowanie go w zeszytach. Katecheta przedstawia uczniom „NaCoBeZu” i plan pracy na zajęciach, następnie uświadamia cele lekcji (zob. cele kształcenia – wymagania ogólne) zwracając szczególną uwagę na Eucharystię, która jest szczytem życia chrześcijańskiego, najdoskonalszą modlitwą i spotkaniem z Bogiem, o której mówi Maryja podczas objawień w Gietrzwałdzie.

II. Rozwinięcie

Nauczyciel dzieli uczniów na grupy i każdej grupie rozdaje kartkę wraz z kolorowymi flamastrami, a następnie prosi o zapisanie na środku kartki pojęcia „objawienie” i próbę odnalezienia w grupie jak największej ilości skojarzeń dotyczących tego słowa, oraz o zapisania własnymi słowami czym jest „objawienie”. Po wykonaniu zadania nauczyciel prosi grupy o zaprezentowanie ich prac, zapisuje pomysły na tablicy, a także podsumowuje odpowiedzi i wyprowadza wraz z uczniami definicję słowa „objawienie”. Pyta także uczniów: Kto z was był w Gietrzwałdzie? Dlaczego to miejsce jest takie znane? Kto słyszał o objawieniach Maryi w Gietrzwałdzie? Znając już pojęcie „objawienie” katecheta może własnymi słowami opowiedzieć uczniom o objawieniach w Gietrzwałdzie, lub zapoznać uczniów z opowiadaniem:

W czerwcu 1877r. dzieci z parafii gietrzwałdzkiej przygotowywały się do pierwszej Komunii Świętej. Wśród nich była 13-letnia Justyna Szafryńska, która przyszła 27 czerwca wraz z mamą na egzamin do ks. proboszcza Augustyna Weichsła. Egzamin zdała pomyślnie. Gdy wybiegła z niewielkiego kościoła parafialnego, usłyszała dzwony bijące na Anioł Pański. Tutejszym zwyczajem stanęła, by się pomodlić. W czasie modlitwy zobaczyła na klonie przed kościołem „niezwykłą jasność, w niej biało ubrana postać, z długimi włosami opadającymi na ramiona, siedzącą na złocistym tronie, udekorowanym perłami”. Po chwili zauważyła „jasny blask zstępujący z nieba i anioła ze złotymi skrzydłami, w białej szacie złotem przetykanej z białym wieńcem na głowie, który złożył niski ukłon postaci siedzącej na tronie. Gdy odmówił Pozdrowienie Anielskie, postać podniosła się z tronu i wraz z aniołem uniosła się do nieba”. Tak zakończyło się objawienie w pierwszym dniu. W kolejnym dniu łaskę widzenia Maryi otrzymała 12-letnia Barbara Samulowska. „30 czerwca 1877r. na prośbę ks. Proboszcza Augusta Weichsła Justyna Szafrańska zapytała Matkę Bożą: – Czego żądasz? Usłyszała odpowiedź: – Życzę sobie, abyście codziennie odmawiali różaniec. Były to pierwsze słowa, którymi Matka Boża zwróciła się do widzących ją dziewczynek. Również ostatnie polecenie Maryi w dniu 16 września 1877r. odnosiło się do różańca: – Odmawiajcie gorliwie różaniec. A zatem prośba o modlitwę różańcową jest klamrą, która spina orędzie gietrzwałdzkie. Pierwsze i ostatnie wezwanie Niepokalanej dotyczy modlitwy różańcowej. Warto dodać, że w ostatnim poleceniu pojawia się wskazówka – gorliwie. Co to znaczy? Gorliwie zna-

czy tyle, co cierpliwie, konsekwentnie, nieustrudzenie, z wielkim zaangażowaniem i z zapalem. Tak więc śmiało można wnioskować, że modlitwa różańcowa jest naszym codziennym zadaniem.

Źródło: K. Bielawny, Orędzie gietrzwałdzkie, Olsztyn 2017, s. 43–45.

Katecheta zwraca uwagę uczniom, że orędzie jest skierowane nie tylko do wizjonerek, ale do każdego człowieka wierzącego i jest ciągle aktualne. Nawiązując do opowiadania prowadzi z uczniami rozmowę kierowaną zadając pytania np.: Komu i gdzie ukazała się Maryja? Jakie słowa skierowała do dziewczynki? O co Maryja prosi? Nauczyciel religii uzupełnia odpowiedzi uczniów i ukazuje Eucharystię jako najdoskonalszą modlitwę i jako spotkanie z Bogiem, zwraca uwagę na fakt, że jest to szczyt życia chrześcijańskiego. Opowiada także, że Maryja prosiła by modlić się różańcem o nowych kapłanów, by w ten sposób Bóg mógł działać i być wśród ludzi w osobie kapłana i w sakramentach. Katecheta prosi by uczniowie zapisali w zeszytcie i samodzielnie dokończyli zdanie: „Podczas objawień w Gietrzwałdzie Maryja mówi mi abym...”. Po odczytaniu przez kilku uczniów swoich odpowiedzi nauczyciel przekazuje uczniom tekst pieśni „Gietrzwałdzka Pani” (załącznik 1) i w raz z nimi podejmuje śpiew. Po zakończeniu śpiewu katecheta pokazuje obraz Matki Bożej Gietrzwałdzkiej, jeśli takowego nie posiada to drukuje go lub wyświetla na rzutniku, a dalej opisuje go uczniom, przytacza historię i wyjaśnia symbole. Kolejnym zadaniem będzie pokolorowanie przez uczniów ilustracji na której Maryja objawia się wizjonerce, nauczyciel przygotowuje i rozdaje każdemu uczniowi kolorowanke (załącznik 2). Gdy prace plastyczne zostaną zakończone katecheta rozdaje dzieciom tekst Litanii do Matki Bożej Gietrzwałdzkiej, i zleca pracę domową by pomodlić się nią z rodzicami w domu i wypisać 3 wezwania które najbardziej zapadły w serce, oraz by krótko wyjaśnić swój wybór. Zanim nauczyciel przejdzie do podsumowania zajęć, wyjaśnia w jaki sposób można modlić się litaniją, oraz odmawia wraz z uczestnikami Litaniją do Matki Bożej Gietrzwałdzkiej podczas której uczniowie odpowiadają na poszczególne wezwania.

III. Zakończenie

Nauczyciel religii podsumowuje treści lekcji, zapisuje na tablicy słowa Maryi: „życzę sobie, abyście codziennie odmawiali różaniec” i prosi o zanotowanie ich w zeszytach a także zachęca uczniów by modlili się do Matki Bożej Gietrzwałdzkiej, oraz by uczestniczyli w Eucharystii. Dziękuje uczniom za pracę na zajęciach, nagradza aktywność oraz inicjuje modlitwę na zakończenie zajęć – „Pod Twoją obronę”.

Załączniki:

Załącznik 1 – tekst pieśni

Gietrzwałdzka Pani,
Do Syna prowadź nas!
Ucz nas miłości, pokój daj!
Gietrzwałdzka Pani!

Załącznik 2 – kolorowanka

Załącznik 3 – tekst litanii

Litania do Matki Bożej Gietrzwałdzkiej

Kyrie, elejson. **Chryste, elejson. Kyrie, elejson.**

Chryste, usłysz nas. **Chryste, wysłuchaj nas.**

Ojcze z nieba, Boże, **zmiłuj się nad nami.**

Synu, Odkupicielu świata, Boże, **zmiłuj się nad nami.**

Duchu Święty, Boże, **zmiłuj się nad nami.**

Święta Trójco, Jedyny Boże, **zmiłuj się nad nami.**

Święta Maryjo, Matko Boża Gietrzwałdzka, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, cudami słynąca, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, nieustannie wstawiająca się za nami, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, błogosławiąca źródło wody cudownej, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, uzdrowienie chorych, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, pocieszycielko strapionych, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, ucieczko grzesznych, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, udzielająca wszelkiej pomocy, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, wypraszająca łaski, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, której tak zaufaliśmy, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, nawołująca do gorliwego odmawiania Różańca Świętego, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, nawołująca do czynienia pokuty, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, nawołująca do wstrzemięźliwości i powściągliwości, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, nawołująca do miłości i wierności małżeńskiej, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, nawołująca do gorliwości i pobożności, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, nawołująca do skromności i czystości, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, nawołująca do uczciwości i sprawiedliwo-

ści społecznej, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, nawołująca do łagodności i cierpliwości, **módl się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, racz nas nawiedzić w smutkach i strapieniach naszych, **wstawiaj się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, racz otoczyć opieką rodziny nasze, **wstawiaj się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, racz uchronić naszych ojców, mężów, braci i cały naród od plagi pijaństwa, **wstawiaj się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, racz otoczyć swą macierzyńską opieką dzieci nasze, **wstawiaj się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, racz uchronić młodzież naszą od niewiary, **wstawiaj się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, racz zapalić pragnienie służby Bożej w sercach młodzieży naszej, **wstawiaj się za nami.**

Matko Boża Gietrzwałdzka, racz być nam szczególną obroną w godzinę śmierci naszej. **wstawiaj się za nami.**

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, **przepuść nam, Panie.**

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, **wysłuchaj nas, Panie.**

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, **zmiłuj się nad nami.**

P. Módl się za nami Matko Boża Gietrzwałdzka.

W. Abyśmy się stali godnymi obietnic Chrystusowych.

Łukasz Janus

W jaki sposób Pani Gietrzwałdzka nawołuje do trwania w Chrystusie Eucharystycznym?

Klasa IV szkoły podstawowej

Dział programowy: Wiara celebrowana

Temat lekcji: W jaki sposób Pani Gietrzwałdzka nawołuje do trwania w Chrystusie Eucharystycznym?

Założenia edukacyjne:

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

- zapoznanie z lokalizacją Gietrzwałdu na mapie,
- przedstawienie Maryi jako najdoskonalszej drogi prowadzącej do Chrystusa,
- kształtowanie postawy wdzięczności i zaufania Bogu.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Wiadomości – uczeń po lekcji:

- wyjaśnia pojęcia: objawienie, dogmat,
- wymienia osoby, którym objawiła się Maryja w Gietrzwałdzie,
- wymienia do czego wzywa Maryja w objawieniach gietrzwałdzkich.

Umiejętności – uczeń po lekcji:

- dowodzi, że w Eucharystii spotykamy się z Chrystusem i karmimy się Jego Ciałem,
- analizuje potrzebę regularnego udziału w Eucharystii,
- dowodzi, że Msza św. jest ofiarą Chrystusa i naszą, więc własne trudy i cierpienia można złożyć Bogu w ofierze.

Postawy – uczeń po lekcji:

- okazuje wdzięczność Bogu,
- ofiaruje Bogu radości i trudne sprawy swojego życia,

- wierzy w obecność Chrystusa w Eucharystii
- okazuje zaufanie Bogu.

Odniesienie do podstawy programowej: B.11. Eucharystia ofiarą Chrystusa i Kościoła, B.12. Eucharystia sakramentem jedności i miłości zbawczej. Eucharystia sakramentem obecności Chrystusa. Eucharystia jako uczta, B.14. Komunia św. jako zjednoczenie z Chrystusem, D.3. Modlitwa Jezusa, D.5. Maryja Nauczycielką modlitwy.

Formy organizacyjne pracy uczniów:

zbiorowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne:

rozmowa kierowana, praca z tekstem,

Środki i pomoce dydaktyczne:

komputer, Internet, projektor, prezentacja multimedialna

Korelacja z obszarami edukacji szkolnej:

Język polski:

- przejmowanie przebaczenia w relacjach ludzkich – komunikacja werbalna i nie werbalna, słowa i gesty; przykłady bohaterów lektur lub filmów;
- wrażenie uwielbienia – znajdowanie epitetów i porównań, które wyrażają uwielbienie.

Historia:

- za co możemy być wdzięczni przodkom w rodzinie i Ojczyźnie – nawiązanie do historii rodzinnej i regionalnej.

Muzyka:

- piosenka lub pieśń uwielbiająca Boga w Najświętszym Sakramencie.

Język obcy:

- słownictwo – ofiara, pokora, zaufanie.

Literatura metodyczna wykorzystana do opracowania scenariusza: Konferencja Episkopatu Polski, *Podstawa Programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*, Częstochowa 2018, s. 36–40 ; Konferencja Episkopatu Polski, *Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*, Częstochowa 2018, s. 70 –82; K. Bielawny, *Orędzie gietrzwałdzkie*, Olsztyn 2017, s. 65–66; K. Łatak, *Koronacja i rekoronacja obrazu Matki Bożej Gietrzwałdzkiej.*, Komunikaty Mazursko-

-Warmińskie, z. 1, 2008, s. 31–38; K. Brzozowski, S. Budzyński, J. Korcz, *Sanktuarium Maryjne w Gietrzwałdzie*, Warszawa 2002, s. 11–12; ; A. Kopiczko, *Objawienia gietrzwałdzkie w świetle zbiorów Archiwum Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie*, w: *Maryjne orędzie z Gietrzwałdu*, Częstochowa–Gietrzwałd 2003, s. 29 – 37; J. Obłąk, *Objawienia Matki Bożej w Gietrzwałdzie, ich treść i autentyczność w opinii współczesnych (w stulecie objawień 1877–1977)*, *Studia Warmińskie*, 1977, nr 14, s. 7–73; J. Jezierski, *Znaczenie objawień gietrzwałdzkich*, w: *Maryjne orędzie z Gietrzwałdu*, Częstochowa–Gietrzwałd 2003, s. 155–157.

Przebieg lekcji

I. Wprowadzenie

- Powitanie
- Sprawdzenie obecności
- Modlitwa „*Zdrowaś Maryjo...*”
- Katecheta w krótkim opowiadaniu przybliży informacje dotyczące Gietrzwałdu jego położenia, najważniejszych wydarzeń (zał. nr.2). Do każdej informacji wyświetla na rzutniku odpowiednie zdjęcia – slajdy (załączniki) ora wykorzystuje platformę *Googlemaps* (załącznik nr. 1) i odnajduje miejscowość Gietrzwałd i za pomocą opcji *street view* zobaczyć jak miejscowość wygląda obecnie.
- *K podsumowuje:*
Podczas dzisiejszej lekcji zapoznamy się z fragmentami objawień Matki Bożej Gietrzwałdzkiej.

II. Rozwinięcie

- Nauczyciel rozdaje uczniom tekst z książki *Orędzie Gietrzwałdzkie* opracowania ks. Krzysztofa Bielawnego (zał. nr. 4) Zadaniem uczniów jest zapoznanie się z tekstem, a następnie przedstawienie treści. Katecheta może wyświetlić tekst za pomocą projektora.
- Rozmowa kierowana – odpowiedź na pytania:
- Co według Matki Boskiej jest ważniejsze niż odmawianie różańca?
- Co powinniśmy zrobić aby pomóc naszym bliskim zmarłym?
- Co powinny zrobić osoby, które chcą nawracać innych na wiarę w Pana Jezusa ?

- Czym jest według Matki Bożej Msza św.?
- Ile razy według słów Matki Bożej powinniśmy uczestniczyć we Mszy św.?
- Kiedy uczestnictwo we Mszy św. jest pełne?
- Z kim spotykamy się w Eucharystii?
- *K podsumowuje:*

Poprzez uczestnictwo we Mszy Świętej stajemy się uczestnikami ofiary, jaką złożył za nas sam Chrystus.

- Katecheta rozdaje kartki z wycinanką (zał. nr. 5) i prosi uczniów o dopasowanie części wycinanki tak aby stworzyły jeden obrazek i wkleić go do zeszytu.
- Rozmowa kierowana:
- Kogo przedstawia rysunek?
- Gdzie znajdują się dziewczynki?
- Jakie budowle otaczają dziewczynki?
- Jak została ukazana Matka Boska na obrazku?
- W jaką pozę przyjmują dziewczynki podczas objawienia?
- *K podsumowuje:*

Maryja objawia się dwóm dziewczynkom Justynie i Barbarze na ziemi warmińskiej. Objawiając się zaprasza do gorliwego odmawiania różańca, który jest niczym innym jak rozważaniem życia Jezusa Maryja wskazuje na swojego Syna, Jezusa Chrystusa, z którym spotykamy się w sakramentach. Najpełniejsze spotkanie z Chrystusem następuje podczas Mszy Świętej, która jest „źródłem i zarazem szczytem całego życia chrześcijańskiego”. Msza Święta jest ucztą i bezkrwawą ofiarą Chrystusa składaną Bogu Ojca

III. Zakończenie

- Notatka w zeszycie :
- każdy z uczniów wkleja do zeszytu otrzymany od katechety tekst i podkreśla 3 najważniejsze jego zdaniem zdania.
- Praca domowa:
- Ułożyć modlitwę do Matki Bożej Gietrzwałdzkiej o dobre przeżywanie każdej Eucharystii.
- Modlitwa „*Pod Twoją Obronę...*”

Załączniki

zał. nr.1

<https://www.google.pl/maps/place/11-036+Gietrzwa%C5%82d/@53.7453476,20.2299049,15z/data=!3m1!4m5!3m4!1s0x471d7e-3560c1eceb:0xa6367e4026a8adcf!8m2!3d53.7453358!4d20.2386597>

zał. nr.2

Gietrzwałd – wieś w województwie warmińsko-mazurskim, leżąca w połowie drogi między Ostródą a Olsztynem, stała się znana dzięki Objawieniom Matki Bożej, które miały miejsce w 1877 roku. Obraz Maryi z Gietrzwałdu, który znajduje się w kościele, czczono już trzy wieki wcześniej. Cudowny obraz znajduje się w ołtarzu głównym bazyliki, przedstawia Madonnę okrytą ciemnoniebieskim płaszczem, trzymającą na lewej ręce Dzieciątka Jezus w długiej czerwonej sukni. W 1717 r. obraz otrzymał srebrne korony, które w 1731 r. zastąpiono nowymi, z pięknymi drogocennymi kamieniami. Tak pięknie ozdobiony obraz, podziwiali uczestnicy licznych regularnie odbywających się pielgrzymek. W 1877 r. w Gietrzwałdzie doszło do objawień Matki Bożej. Był to czas gdy na Warmii władze pruskie intensywnie walczyły z kościołem katolickim, językiem polskim Objawienia miały głęboki wpływ na przemianę życia duchowego, wzmacniając więzi narodowe. W czasie objawień, Maryja do 13-letniej Justyny Szafrąńskiej i 12-letniej Barbary Samulowskiej przemawiała po polsku. Kalendarium i treść objawień znamy dzięki dokładnym sprawozdaniom sporządzonym przez Proboszcza Ks. Augustyna Weichsela. Najświętsza Panna ukazywała się przez 80 dni, zawsze ukazując się na klonie rosnącym przy kościele, choć pod drzewem gromadziło się tysiące ludzi, tylko wizjonerką było dane ją oglądać i słyszeć. Na pytanie Justyny – Kto Ty jesteś? – Maryja odpowiedziała – „Jestem Panna Maryja Niepokalanie Poczęta”. 8. IX. 1877 r. w święto Narodzenia Najświętszej MP, miała być postawiona figurka Maryi, która jednak w terminie nie dotarła do Gietrzwałdu. Zmartwionym wizjonerką, Maryja powiedziała „Nie smućcie się, bo ja będę zawsze przy was”. Ostatnie słowa jakie Maryja przekazała wizjonerką brzmiały „Odmawiajcie gorliwie różaniec”. Z 1877 r. pochodzi Kapliczka Objawień, ważnym miejscem jest źródło, pobłogosławio-

ne przez Maryję. Woda ze źródelka uchodzi za uzdrawiającą, o czym świadczą liczne wpisy w Księdze Cudów. Przy pięknej, wysadzonej drzewami alei, prowadzącej z kościoła do źródelka, postawione kaplice różańcowe, przypominające o prośbie Maryi, aby codziennie gorliwie odmawiać różaniec. Na początku XXI wieku, za cudownym źródłem, na zboczu góry zbudowano malowniczą Drogę Krzyżową, poświęconą w 130 rocznicę objawień.

Źródło: K. Łatak, *Koronacja i rekoronacja obrazu Matki Bożej Gietrzwałdzkiej.*, Komunikaty Mazursko-Warmińskie, z. 1, 2008, s. 31–38.

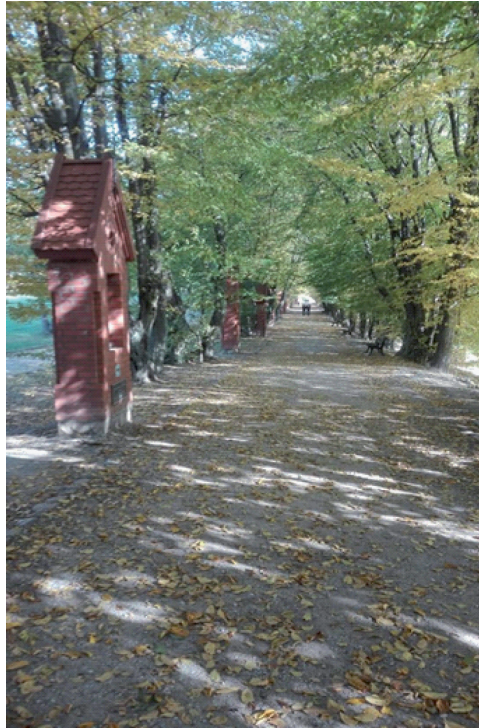
Załącznik nr. 3

Załącznik nr 4.

Karta pracy

„20 sierpnia 1877 r. rozpoczął się nowy rok szkolny. Justyna zapytała Maryję:

- Czy mamy z rana przychodzić na różaniec przed Mszą Świętą?

Maryja odpowiedziała:

- Wpierw proszę, byście uczestniczyli we Mszy Świętej, a później odmawiali różaniec. Msza Święta jest ważniejsza niż różaniec.

Natomiast 2 września, na prośbę przybyłych do Gietrzwałdu pielgrzymów, Barbara pytała:

- Co czynić, aby pomóc zmarłym rodzicom?

Bogurodzica odpowiedziała, że w ich intencji winna być odprawiana Msza Święta. Kolejnego dnia, 3 września, Justyna pytała Maryję:

- Co mają czynić, by nawróciła się protestantka?

Otrzymała odpowiedź:

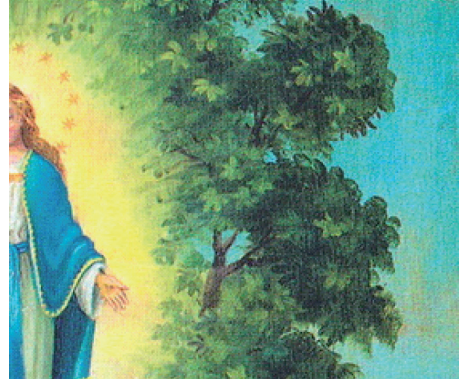
- Za nią powinna być odprawiana Msza Święta.

Msza św. jest najważniejszą i najpiękniejszą modlitwą, której nie zastąpi żadna inna indywidualna modlitwa. Winniśmy uczestniczyć w niej jak najczęściej. Jeśli jest to możliwe, to nawet codziennie. Nasze uczestnictwo winno być czynne, świadome, pełne i owocne. Pełne i owocne jest wtedy, kiedy przystępujemy do Komunii Świętej”

Źródło: K. Bielawny, *Orędzie gietrzwałdzkie*, Olsztyn 2017, s. 65 – 66.

Załącznik nr 5

Karta pracy

Aleksandra Zielińska

Co łączy Eucharystię z objawieniami w Gietrzwałdzie

Klasa V szkoły podstawowej

Czas trwania zajęć 45 min.

Dział programowy: Wiara celebrowana

Numer programu: 2022

Temat lekcji: Co łączy Eucharystię z Objawieniami w Gietrzwałdzie?

Założenia edukacyjne:

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

- zapoznanie z Nowenną Gietrzwałdzką;
- ukazanie co łączy Eucharystię z Objawieniami w Gietrzwałdzie.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Uczeń po zakończonych zajęciach:

Wiadomości:

Uczeń po lekcji:

- wyjaśnia pojęcie nowenny;
- podaje gdzie i kiedy się objawiła Maryja;
- wymienia komu Matka Boża się objawiła;
- wskazuje Gietrzwałd na mapie;
- wskazuje, co dokonuje się po przez Eucharystię.

Umiejętności:

Uczeń po lekcji:

- uzasadnia potrzebę przyjmowania Eucharystii i odmawiania różańca.

Postawy:

Uczeń:

- odmawia różaniec;
- wierzy w rzeczywistą obecność Pana Jezusa w Eucharystii;

- zauważa potrzebę przyjmowania Eucharystii;
- troszczy się o właściwe przygotowanie do sakramentu Eucharystii.

Odniesienie do podstawy programowej:

B.3.1. wyjaśnia, co to są sakramenty oraz omawia ich cel i znaczenie w życiu chrześcijanina

B.3.3. przedstawia konsekwencje wynikające z sakramentów

B.3.a. wierzy w zbawczą obecność Chrystusa w sakramentach świętych

B.3.b. spotyka się z Jezusem w sakramentach świętych

B.3.c. korzysta z dobrodziejstwa sakramentów, uznając je za pomoc Chrystusa w prowadzeniu moralnego życia

B.6.1. wyjaśnia rozumienie Eucharystii jako ofiary Chrystusa jest centrum liturgii i życia chrześcijańskiego

B.6.2. uzasadnia, dlaczego Eucharystia jest centrum liturgii i życia chrześcijańskiego

B.6.a. wierzy w realną obecność Chrystusa w Eucharystii

B.6.b. zachowuje postawę szacunku wobec Eucharystii

B.6.d. stara się przyjmować Komunię św. podczas Mszy św.

D.1.1. omawia, czym jest modlitwa i wskazuje jej konieczność w pogłębianiu więzi z Bogiem D.1.a. jest przekonany o potrzebie modlitwy

D.1.b. chętnie się modli

D.5.1. przedstawia na czym polega odmawianie różańca, wymienia jego części i tajemnice

D.5.3. uzasadnia związek modlitwy różańcowej z życiem chrześcijanina

D.5.a. kształtuje swoje życie na wzór Jezusa i Maryi

D.5.b. przejawia postawę szacunku oraz zaufania Bogu i Maryi

D.5.c. łączy modlitwę różańcową z codziennym życiem

Formy organizacyjne pracy uczniów:

indywidualna, zbiorowa

Metody i techniki dydaktyczne:

„burza mózgów”, krzyżówka, śpiewanie pieśni, rozsypanka, projekcja prezentacji multimedialnej

Środki i pomoce dydaktyczne:

prezentacja multimedialna, komputer, internet, projektor, karty pracy, koperty z rozsypanką

Korelacja z obszarami edukacji szkolnej:

Język polski – (odpowiadanie na pytania, rozszerzanie zasobu słownictwa, wypowiedzi, analiza tekstu)

Muzyka – (elementy rytmiki)

Geografia – (określenie położenia miejscowości)

Literatura metodyczna wykorzystana do opracowania scenariusza:

- Katolicka Agencja Informacyjna, *Wszystko o Gietrzwałdzie*, 2017–08–28 <https://stacja7.pl/gietrzwald/litania-matki-bozej-gietrzwaldzkiej/>;
- Konferencja Episkopatu Polski, *Podstawa Programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*, Częstochowa 2018, s. 66–67, 73–74, 82–83;
- Komisja Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski, *Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*, Częstochowa 2019, s. 91–93, 100;
- Parzych – Blakiewicz K., *Teologia objawień maryjnych w Gietrzwałdzie*, Olsztyn 2019, s. 17–26.

Przebieg lekcji

I. Wprowadzenie (7 min.)

- Przywitanie uczniów i zaśpiewanie wcześniej wyświetlonego na projektorze tekstu pieśni

O Pani Gietrzwałdzka (2 min.)

1. O Pani Gietrzwałdzka, przepiękna Maryja
Jaśniejsza nad gwiazdy, Twa łaska nam sprzyja
Przepiękna Maryja, Gietrzwałdzka Maryja
2. O Pani Gietrzwałdzka, przepiękna Maryja
Cenniejsza nad złoto, Twa łaska nam sprzyja
Przepiękna Maryja, Gietrzwałdzka Maryja
3. O Pani Gietrzwałdzka, przepiękna Maryja
Kochana Mateczko, Twa łaska nam sprzyja
Przepiękna Maryja, Gietrzwałdzka Maryja

- Sprawdzenie obecności (2 min.)

- Wprowadzenie do tematu (1 min.)

W związku z tym, że zbliża się 150 rocznica Objawień Matki Bożej w Gietrzwałdzie zajmiemy się na dzisiejszej lekcji zagadnieniami takimi jak: Objawienia w Gietrzwałdzie, nowenna gietrzwałdzka oraz Eucha-

*rystia. Spróbujemy również odpowiedzieć na pytanie zawarte w temacie:
Co łączy Eucharystię z Objawieniami w Gietrzwałdzie?*

- Podanie uczniom celów (2 min.)

II. Rozwinięcie (30 min.)

- Nauczyciel za pomocą prezentacji w toku podającym opowiada uczniom o Objawieniu w Gietrzwałdzie (10 min.)

położenie Gietrzwałdu, krótka informacja o Objawieniach (kto się objawił, komu, kiedy, ile razy, wyjaśnienie pojęcia nowenna, itp.)

- Nauczyciel wyświetla na projektorze pieśń *Jeden chleb* i śpiewa z uczniami pierwszą zwrotkę (2 min.)

Jeden chleb, co zmienia się w Chrystusa Ciało,

z wielu ziaren pszenicznych się rodzi.

Jedno wino, co się krwią Chrystusa stało,

z soku wielu winnych gron pochodzi.

Jak ten chleb, co złączył złote ziarna,

tak niech miłość złączy nas ofiarna.

Jak ten kielich łączy kropel wiele,

tak nas, Chryste, w swoim złącz Kościele.

- Na podstawie analizy tekstu dzieci przypominają czym jest Eucharystia. (1min.)

- Następnie dzieci z pomocą nauczyciela wykazują związek Matki Bożej z Eucharystią (8 min.)

Matka Boża wskazuje na swojego Syna, że to właśnie On jest drogą i życiem. Maryja przybliżyła nas do Chrystusa, a nie możemy się do niego zbliżyć inaczej niż przez sakramenty, zwłaszcza Eucharystię. Dopiero później przez modlitwę. Dlatego właśnie Maryja mówiła do dzieci, żeby najpierw uczestniczyły we Mszy Świętej i przyjmowały Eucharystię, a dopiero później odmawiały różaniec. Na Mszy Świętej następuje przemienienie chleba w Ciało i wina w Krew Jezusa Chrystusa. Chleb i wino przemienia się w prawdziwe Ciało i Krew Pana Jezusa, więc tylko przez Eucharystię możemy najpełniej zbliżyć się do Chrystusa.

- Nauczyciel rozdaje uczniom kartę pracy – krzyżówkę dotyczącą tematu (1 min.)

1) *Nowenna gietrzwałdzka składa się z różańca,... i modlitwy.*

2) *Komu objawiła się Maryja?*

3) *Matka Boża objawiła się w ...*

4) *Matka Boża wskazuje na spotkanie z Jezusem w ...*

- 5) *Jaką modlitwę kazala odmawiac Matka Boza?*
 6) *Dzieci przed objawieniami przygotowywaly sie do I ... Swietej.*
 7) *Matka Boza objawila sie Justynie i ...*
 – Uczniowie rozwiazuja krzyzowke (5 min.) i odczytuja prawidlowe odpowiedzi (3 min.)
 1) *litanii, 2) dzieciom, 3) Gietrzwaldzie, 4) Eucharystii, 5) rozaniec, 6) Komunii, 7) Barbarze*
 – Uczniowie wklejaja rozwiadaną krzyzowke do zeszytu, ktora posluzy jako notatka (1 min.)

III. Zakończenie (8 min.)

- Zadanie pracy domowej (rozdanie uczniom rozsypanki z częściami i tajemnicami różańca, którą uczniowie mają ułożyć w kolejności i wkleić do zeszytu) – (2 min.)

I tajemnice radosne, II tajemnice swiatla, III tajemnice bolesne, IV tajemnice chwalebne:

Narodzenie Pana Jezusa w Betlejem, Ukoronowanie Matki Bozej na Krolową nieba i ziemi, Biczowanie Pana Jezusa, Dzwiganie krzyza przez Pana Jezusa, Ustanowienie Eucharystii, Zwiastowanie Najswietszej Maryi Pannie, Modlitwa Pana Jezusa w ogrójcu, Cierniem ukoronowanie Pana Jezusa, Wniebowzięcie Najswietszej Maryi Panny, Zmartwychwstanie Pana Jezusa, Przemienienie na gorze Tabor, Chrzest Pana Jezusa w Jordanie, Nawiedzenie Swietej Elzbiety, Zeslanie Ducha Swietego, Wniebowstapienie Pana Jezusa, Smierc Pana Jezusa na krzyzu, Objawienie Siebie na weselu w Kanie Galilejskiej, Znalezienie dwunastoletniego Jezusa w swiatyni, Ofiarowanie Pana Jezusa w swiatyni, Gloszenie Krolestwa Bozego i wzywianie do nawrocenia

- Na zakonczenie zajec nauczyciel rozdaje kazdemu uczniowi po jednym wezwaniu litanii gietrzwaldzkiej, ktore uczen czyta na glos. (5 min.)

*Swieta Maryjo, Matko Boza Gietrzwaldzka, **módl się za nami,***

*Matko Boza Gietrzwaldzka, cudami slynaca, **módl się za nami,***

*Matko Boza Gietrzwaldzka, nieustannie wstawiajaca się za nami, **módl się za nami,***

*Matko Boza Gietrzwaldzka, błogoslawiacca zrodlo wody cudownej, **módl się za nami,***

*Matko Boza Gietrzwaldzka, Uzdrawienie chorych, **módl się za nami,***

*Matko Boza Gietrzwaldzka, Pocieszycielko strapionych, **módl się za nami,***

Matko Boża Gietrzwałdzka, Ucieczko grzesznych, **módl się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, udzielająca wszelkiej pomocy, **módl się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, wypraszaająca łaski, **módl się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, której tak zaufaliśmy, **módl się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, nawołująca do gorliwego odmawiania Różańca Świętego, **módl się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, nawołująca do czynienia pokuty, **módl się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, nawołująca do wstrzemięźliwości i powściągliwości, **módl się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, nawołująca do miłości i wierności małżeńskiej, **módl się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, nawołująca do gorliwości i pobożności, **módl się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, nawołująca do skromności i czystości, **módl się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, nawołująca do uczciwości i sprawiedliwości społecznej, **módl się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, nawołująca do łagodności i cierpliwości, **módl się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, racz nas nawiedzić w smutkach i strapieniach naszych, **wstawiaj się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, racz otoczyć opieką rodziny nasze, **wstawiaj się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, racz uchronić naszych ojców, mężów, braci i cały naród od plagi pijaństwa, **wstawiaj się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, racz otoczyć swą macierzyńską opieką dzieci nasze **wstawiaj się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, racz uchronić młodzież naszą od niewiary **wstawiaj się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, racz zapalić pragnienie służby Bożej w sercach młodzieży naszej **wstawiaj się za nami,**
Matko Boża Gietrzwałdzka, racz być nam szczególną obroną w godzinę śmierci naszej **wstawiaj się za nami.**

Autoewaluacja po lekcji

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Lech Grała

Co łączy sakrament pokuty i pojednania z Objawieniami w Gietrzwałdzie

Klasa VI szkoły podstawowej

Czas trwania zajęć 45 min.

Temat lekcji: Co łączy sakrament pokuty i pojednania z Objawieniami w Gietrzwałdzie?

Założenia edukacyjne:

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

- zapoznanie z Nowenną Gietrzwałdzką;
- ukazanie co łączy sakrament pokuty i pojednania z objawieniami w Gietrzwałdzie
- motywowanie do modlitwy różańcowej.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Uczeń po zakończonych zajęciach:

Wiadomości:

Uczeń po zajęciach:

- wyjaśnia pojęcie nowenny;
- podaje, gdzie i kiedy się objawiła Maryja;
- wymienia komu Matka Boża się objawiła;
- wskazuje Gietrzwałd na mapie;
- wskazuje, co dokonuje się poprzez sakrament pokuty i pojednania.

Umiejętności:

Uczeń po zajęciach:

- uzasadnia potrzebę korzystania z sakramentu pokuty i pojednania i odmawiania różańca.

Postawy:

Uczeń:

- odmawia różaniec;
- wierzy w moc odpuszczania grzechów w sakramencie pokuty i pojednania;
- widzi potrzebę korzystania z sakramentu pokuty i pojednania;
- troszczy się o właściwe przygotowanie rachunku sumienia;

Formy organizacyjne pracy uczniów:

indywidualna, zbiorowa

Metody i techniki dydaktyczne:

„burza mózgów”, śpiewanie pieśni, projekcja prezentacji multimedialnej, rozmowa kierowana, krótki wykład

Środki i pomoce dydaktyczne: prezentacja multimedialna, komputer, Internet, projektor, karty pracy.

Korelacja z obszarami edukacji szkolnej:

Język polski – (odpowiadanie na pytania, rozszerzanie zasobu słownictwa, wypowiedzi, analiza tekstu)

Muzyka – (pieśni)

Geografia – (określenie położenia miejscowości)

Literatura metodyczna wykorzystana do opracowania scenariusza:

- Konferencja Episkopatu Polski, *Podstawa Programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*, Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2018;
- Komisja Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski, *Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*, Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2018;

Bartosz Budny

Jakie było główne przesłanie objawień Matki Bożej Gietrzwałdzkiej dotyczące Eucharystii

Klasa: VIII szkoły podstawowej

Temat lekcji:

Jakie było główne przesłanie objawień Matki Bożej Gietrzwałdzkiej dotyczące Eucharystii ?

Ilość jednostek lekcyjnych: 1

Założenia edukacyjne:

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

- analizowanie pojęcia „objawienie”;
- ukazanie objawień maryjnych uznanych przez Kościół katolicki;
- przedstawienie sakramentu Eucharystii;
- uświadomienie istoty objawień Matki Bożej w Gietrzwałdzie w odniesieniu do Eucharystii;

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Wiadomości:

Uczeń po zakończonej lekcji:

- streszcza i charakteryzuje historię objawień Matki Bożej w Gietrzwałdzie;
- definiuje pojęcie „eucharystia”;
- omawia orędzie Matki Bożej dotyczące Eucharystii;
- samodzielnie wymienia tajemnice światła;

Umiejętności:

Uczeń po lekcji:

- podaje przykłady miejsc objawień Matki Bożej uznanych przez Kościół katolicki;
- samodzielnie uzasadnia tezę, że Maryja jest obecna podczas sprawowanej liturgii eucharystycznej;

- porządkuje różne nazwy Eucharystii i przydziela je do przypisanych im znaczeń;

Postawy:

Uczeń po lekcji:

- podejmuje refleksję nad wpływem objawień Matki Bożej w Gietrzwałdzie;
- jest przekonany o potrzebie udziału we Mszy świętej;
- przejawia postawę wdzięczności za objawienie Matki Bożej w Gietrzwałdzie;

Odniesienie do podstawy programowej:¹

Zadanie katechezy:

B. Wychowanie liturgiczne; D. Wychowanie do modlitwy; E. Wychowanie do życia wspólnotowego

Treści:

B.3. Sakramenty – ich podział, sens i cel. Liturgia poszczególnych sakramentów; B.6. Eklezjalny i eschatologiczny wymiar Eucharystii jako sakramentu miłości. Struktura Mszy św. i znaczenie jej poszczególnych części. Znaczenie pełnego i czynnego udziału we Mszy św. dla życia chrześcijańskiego; D.5. Modlitwa różańcowa streszczeniem Ewangelii; E.5. Rola Kościoła w życiu narodu polskiego. Postaci świętych polskich. Udział Kościoła w rozwoju kulturalnym i społecznym narodu.

Wymagania szczegółowe. Wiedza i umiejętności. Uczeń:

B.3.1. wyjaśnia, co to są sakramenty oraz omawia ich cel i znaczenie w życiu chrześcijanina; B.6.2. uzasadnia, dlaczego Eucharystia jest centrum liturgii i życia chrześcijańskiego; D.5.2. uzasadnia, że modlitwa różańcowa jest rozważaniem wydarzeń z życia Jezusa i Maryi; D.5.3. uzasadnia związek modlitwy różańcowej z życiem chrześcijanina, E.5.9. wskazuje na wydarzenia i zjawiska religijne, które wpłynęły na budowanie tożsamości narodowej Polaków;

¹ Konferencja Episkopatu Polski, *Podstawa Programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*, Częstochowa 2018, s. 58–78.

Postawy (niepodlegające ocenie szkolnej). Uczeń:

B.3.b. spotyka się z Jezusem w sakramentach świętych; B.6.b. zachowuje postawę szacunku wobec Eucharystii; D.5.a. kształtuje swoje życie na wzór Jezusa i Maryi

Formy organizacyjne pracy uczniów

praca zdalna (e-learning) z wykorzystaniem komunikatora MS Teams, praca indywidualna

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, praca z aplikacją internetową Wordwall, praca z kartą pracy, pokaz obrazu, krótki wykład, metoda „gwiazda skojarzeń”, metoda giełda pomysłów

Środki i pomoce dydaktyczne

komputer, Internet, strony internetowe, *Youcat. Katechizm Kościoła Katolickiego dla młodych*, obraz Matki Bożej Gietrzwałdzkiej

Propozycja przebiegu lekcji:

1. Przebieg lekcji

I. Wprowadzenie

- Scenariusz zakłada pracę w formie zdalnej – *online* za pomocą komunikatora MS Teams. Uczniowie dokonują logowania przy wykorzystaniu Internetu.
- Następuje powitanie uczniów przez nauczyciela religii, sprawdzenie poprawności połączenia internetowego oraz listy obecności.
- Nauczyciel religii inicjuje modlitwę na rozpoczęcie zajęć: *Zdrowaś Maryjo*.
- Dalej następuje zapisanie przez nauczyciela religii na tablicy „Microsoft Whiteboard” tematu zajęć, a także zakomunikowanie uczniom celów lekcji.

II. Rozwinięcie

- Nauczyciel religii korzystając ze strony internetowej Sanktuarium Matki Bożej w Gietrzwałdzie (zob. załącznik nr 1), wyświetla

uczniom na spotkaniu ogólnym komunikatora MS Teams obraz Matki Bożej Gietrzwałdzkiej. Następuje rozmowa kierowana, przykładowe pytania, które może wykorzystać nauczyciel religii:

- – Jaki jest temat obrazu ?
 - – Jakie postacie występują na obrazie?
 - – Gdzie znajduje się obraz ?
 - – Jakiego rodzaju obraz Matki Bożej znajduje się waszym kościele parafialnym ?
- Następnie po wysłuchaniu odpowiedzi uczniów nauczyciel religii za pomocą krótkiego wykładu, wykorzystując także własną wiedzę i doświadczenie, zwraca uwagę na więź Maryi i Eucharystii. Do analizy obrazu Matki Bożej i jego odniesienia do Eucharystii nauczyciel religii może wykorzystać artykuł naukowy². W tym miejscu należy przekazać uczniom, że obrazy Matki Bożej często znajdują się w miejscach sprawowania Eucharystii – kościołach i kaplicach. Najbardziej korzystnie jest wtedy, gdy jest ukazany wizerunek Maryi z Dzieciątkiem (takim jest również obraz Matki Bożej Gietrzwałdzkiej), z racji tego, że ukazuje on w sposób jednoznaczny i czytelny tajemnicę Wcielenia. Zatem można stwierdzić, że uwidacznia on łączność tajemnicy Wcielenia z Eucharystią. W sposób prawidłowy ukazuje także duchową obecność Maryi podczas sprawowanej Eucharystii. Warto zwrócić uwagę na to, że występują dwa znaki – obraz Maryi z Dzieciątkiem i sprawowana Eucharystia, które ułatwiają interpretację tego, że Maryja prowadzi do: Chrystusa, Eucharystii, a także jest obecna podczas jej sprawowania. Można zatem stwierdzić, że Maryja jest przewodniczką prowadzącą do Chrystusa obecnego w Eucharystii. W tym miejscu nauczyciel religii powinien zwrócić uwagę uczniów na liczne pielgrzymki do sanktuariów maryjnych, w tym do Gietrzwałdu. W czasie ich trwania, najważniejszym elementem zawsze powinna być Eucharystia, która dla pobożności i duchowości maryjnej jest źródłem i szczytem. Nauczyciel religii podsumowuje, że wyjątkowym zadaniem Maryi jest prowadzenie wiernych do Eucharystii.
- Potem nauczyciel religii wyświetla kartę pracy (zob. załącznik nr

² J. Kumala, *Obecność Maryi jako Niewiasty Eucharystii w kulcie chrześcijańskim*, [w:] A. Gąsior, J. Królikowski (red.), *Maryja w tajemnicy Kościoła. Recepcja i perspektywy nauki soborowej*, Częstochowa 2013, s. s. 93–94.

- 2). Za pomocą metody – „gwiazda skojarzeń” prosi uczniów aby dokonali charakterystyki pojęcia „objawienie”. Karta pracy umieszczona zostanie przez nauczyciela religii w plikach znajdujących się na indywidualnej grupie lekcyjnej danej klasy przy wykorzystaniu komunikatora MS Teams. Zatem będzie możliwa do pobrania przez uczniów na własnym komputerze. Nauczyciel religii prosi wybranych uczniów o przedstawienie swoich propozycji. Po zakończeniu ich wypowiedzi podsumowuje i doprecyzowuje pojęcie „objawienie”, dzieląc je na: naturalne, nadprzyrodzone i prywatne. Nauczyciel religii za pomocą metody krótkiego wykładu zwraca szczególną uwagę na objawienie maryjne, wspomina o znanych miejscach objawień maryjnych uznanych przez Kościół katolicki na świecie podając kilka przykładów (np. Lourdes, Fatima, La Salette).
- Następnie zwraca uwagę uczniów na to, że również w Polsce odznaczamy się objawieniem zatwierdzonym przez Kościół w miejscowości Gietrzwałd na Warmii. Potem nauczyciel religii przedstawia uczniom za pomocą krótkiego wykładu i własnej wiedzy i doświadczenia historię objawień Matki Bożej w Gietrzwałdzie. W swojej wypowiedzi nauczyciel religii powinien zwrócić szczególną uwagę na następujące elementy: położenie miejsca objawienia; osoby, którym objawiła się Matka Boża oraz ich przesłanie. Ważne jest żeby nauczyciel religii zaznaczył, że Maryja w swoim orędziu podczas objawień podkreśliła ważność Mszy świętej i różańca. Należy zauważyć, że zarówno modlitwa różańcowa, jak i Msza święta są niezwykle istotne aby trwać przy Chrystusie. Wyraźnie należy zaznaczyć, że to Msza święta zgodnie z treścią objawienia Matki Bożej jest najważniejsza.
 - Dalej nauczyciel religii prosi uczniów o wykonanie zadania w platformie internetowej Wordwall (zob. załącznik nr 3). Następnie prosi wybranych przez siebie uczniów o przedstawienie na czacie spotkania wykonania zadania i odczytanie tekstu.
 - W dalszej kolejności nauczyciel religii w oknie komunikatora MS Teams wybiera panel udostępniania, w którym znajduje się tablica „Microsoft Whiteboard”. Na tablicy za pomocą klawiatury komputera wybierając ikonę „T” – zapisuje pojęcie „eucharystia”. Wykorzystując metodę giełda pomysłów prosi uczniów o scharakteryzowanie tego pojęcia. Po zakończeniu wypowiedzi uczniów podsumowuje je i uzupełnia. Nauczyciel religii zwraca uwagę na sakrament Eu-

charystii. Nawiązuje przy jego omawianiu do wcześniejszej przywołanej wypowiedzi Matki Bożej w Gietrzwałdzie, uznającej go za najważniejszy. Za pomocą krótkiego wykładu umieszcza sakrament Eucharystii wśród sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego, określa inne nazwy związane z sakramentem Eucharystii takie jak: Najświętsza Ofiara, Wieczerza Pańska, Łamanie chleba, Zgromadzenie eucharystyczne, Komunia Święta i podaje ich znaczenie. W celu przypomnienia, czym jest sakrament Eucharystii, nauczyciel religii może wykorzystać Youcat dla młodych, pytanie nr 208 i 212 (zob. załącznik nr 4) Następnie prosi uczniów o wykonanie zadania na platformie Wordwall (zob. załącznik nr 5). Potem nauczyciel religii przypomina postać świętego Jana Pawła II i wspomina o tajemnicach światła które ustanowił w 2004 roku. Następnie wyświetla fragment tekstu Listu Apostolskiego *Rosarium Virginis Mariae* (zob. załącznik nr 6). Nauczyciel religii prosi jednego z uczniów o odczytanie fragmentu dotyczącego tajemnic światła, a potem zadaje pytanie: jakie wydarzenia z życia Jezusa są wymienione w tajemnicach światła? Po udzieleniu odpowiedzi, nawiązuje do piątej tajemnicy światła – ustanowienia Eucharystii i zachęca do zawierzenia siebie, swoich bliskich, zbliżającej się zmiany szkoły, a także sakramentu bierzmowania Matce Bożej Gietrzwałdzkiej oraz modlitwy i powierzenia swojej przyszłości Jej wstawiennictwu.

III. Zakończenie

- Nauczyciel religii dokonuje podsumowania zajęć za pomocą rozmowy kierowanej zadaje uczniom przykładowe pytania:
 - – Czym jest „objawienie” ?
 - – Jakie są inne nazwy Eucharystii ?
 - – Gdzie miały miejsce objawiania Matki Bożej?
 - – Co mówiła Matka Boża Gietrzwałdzka o Eucharystii?
- Następnie nauczyciel religii nawiązując do orędzia Matki Bożej w odniesieniu do Eucharystii – zachęca uczniów do systematycznego uczestniczenia we Mszy świętej oraz modlitwy różańcowej.
- Jako pracę domową nauczyciel religii może wyznaczyć opis piątej tajemnicy światła – ustanowienie Eucharystii.
- Na koniec nauczyciel religii inicjuje modlitwę: *Chwała Ojcu... i dziękuje za udział w lekcji.*

Załączniki:

Załącznik 1.

Link do strony internetowej Sanktuarium Matki Bożej w Gietrzwałdzie – www.sanktuariummaryjne.pl (dostęp 02.12.2020 r.)

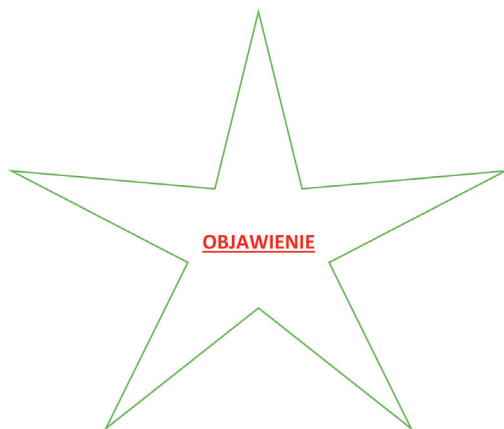
Obraz Matki Bożej Gietrzwałdzkiej:

<http://sanktuariummaryjne.pl/gallery/3/obraz-matki-boskiej-gietrzwaldzkiej> (dostęp 02.12.2020 r.)

Załącznik 2.

Karta pracy

Proszę o napisanie własnych skojarzeń ze słowem „objawienie” i przedstawienie propozycji na czacie spotkania komunikatora MS Teams. Przewidziany czas pracy to około 5 minut.

Załącznik 3.

Link ogólnodostępny do platformy Wordwall – wypełnienie brakujących słów w tekście z lukami dotyczącym historii objawień Matki Bożej w Gietrzwałdzie:

<https://wordwall.net/pl/resource/7814871> (dostęp 02.12.2020 r.)

Przewidziany czas pracy to około 5 minut.

Załącznik 4.

Źródło: Konferencja Episkopatu Austrii, *Youcat. Katechizm Kościoła Katolickiego dla młodych*, tłum. M. Szczepaniak, Częstochowa 2018.

Pytanie 208. Co to jest Święta Eucharystia?

Święta – EUCHARYSTIA jest – SAKRAMENTEM, w którym Jezus Chrystus ofiaruje za nas samego siebie, swoje Ciało i swoją Krew, żebyśmy z miłości ofiarowali Mu siebie i żebyśmy zjednoczyli się z Nim w – KOMUNII ŚWIĘTEJ. W ten sposób staniemy się jednym Ciałem Chrystusa, Kościołem.

EUCHARYSTIA – jest po chrzcie i – BIERZMOWANIU trzecim sakramentem wtajemniczenia chrześcijańskiego w Kościele katolickim. Eucharystia jest mistycznym centrum wszystkich tych sakramentów, ponieważ historyczna ofiara Jezusa na krzyżu uobecnia się podczas przeistoczenia w sposób ukryty i bezkrwawy. Zatem celebracja Eucharystii stanowi „źródło i szczyt całego życia chrześcijańskiego” (Sobór Watykański II, *Lumen Gentium*, 11). Ku niej wszystko zmierza, ponad nią nie ma nic wyżej, po co jeszcze można by sięgnąć. Gdy spożywamy powołany chleb, jednoczymy się z miłością Jezusa, który złożył za nas na drzewie krzyża swoje Ciało. Kiedy pijemy z jednego kielicha, jednoczymy się z Tym, który ofiarowując się za nas, przelał nawet swoją Krew. Nie wymyśliliśmy tego rytuału. Sam Jezus sprawował z uczniami Ostatnią Wieczerzę i uprzedził w niej swoją śmierć. Dał się swoim uczniom w znaku chleba i wina i polecił im odtąd i po Jego odejściu celebrować – EUCHARYSTIĘ. „Czyńcie to na moją pamiątkę” (1 Kor 11,24).

Pytanie 212. Jakie istnieją inne nazwy uczty Jezusa z nami i co one znaczą ?

Rozmaite nazwy wskazują na niezglębioną tajemnicę: Najświętsza Ofiara, Msza Święta, ofiara Mszy Świętej, Wieczerza Pańska, Łamanie chleba, Zgromadzenie eucharystyczne, Pamiątka Męki, Śmierci i Zmartwychwstania, Święta i Boska Liturgia, Święte Misteria, KOMUNIA ŚWIĘTA.

Najświętsza Ofiara, Msza Święta, ofiara Mszy Świętej – ofiara Chry-

stusa, która udoskonala i przewyższa wszystkie ofiary, uobecnia się w celebracji eucharystycznej. Kościół i wierni sami również swoim poświęceniem włączają się w ofiarę Chrystusa. Słowo „Msza” pochodzi od łac. rozesłanie wiernych. *Ite, missa est* – Idźcie, jesteście posłani!

Wieczerza Pańska – każda ofiara eucharystyczna jest zawsze ucztą, którą Jezus spożył ze swoimi uczniami, a jednocześnie antycypacją uczty, którą Pan będzie celebrował wspólnie z odkupionymi na końcu wszystkich dni. Nie my, ludzie, sprawujemy liturgię. To Pan jest tym, który wzywa na liturgię i jest w niej mistycznie obecny.

Łamanie chleba – łamanie chleba było żydowską ucztą rytualną, do której Jezus nawiązuje podczas Ostatniej Wieczerzy, aby dać wyraz swojemu poświęceniu „dla nas” (Rz 8,32). Przy „łamaniu chleba” uczniowie rozpoznali Go po Jego Zmartwychwstaniu. Mianem „Łamania chleba” pierwotny Kościół określał swoje zgromadzenia eucharystyczne.

Zgromadzenie eucharystyczne – celebracja Uczty Pańskiej jest wielkim dziękczynieniem wypowiedzianym w zgromadzeniu, które jest widzialnym znakiem Kościoła.

Komunia Święta – ponieważ podczas Mszy Świętej jednoczymy się z Chrystusem i przez Niego ze sobą nawzajem, mówi się o Komunii Świętej. (łac. *communio* – wspólnota).

Załącznik 5.

Link ogólnodostępny do platformy Wordwall – przyporządkowanie wybranych nazw Eucharystii do ich znaczenia:

<https://wordwall.net/pl/resource/7773040> (dostęp 02.12.2020 r.)

Przewidziany czas pracy to około 5 minut

Załącznik 6.

Fragment tekstu Listu Apostolskiego *Rosarium Virginis Mariae*

Źródło: https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/listy/rosarium_virginis_16102002.html (dostęp 02.12.2020 r.)

Tajemnice światła

21. Przechodząc od dzieciństwa i życia w Nazarecie do życia publicznego Jezusa kontemplacja prowadzi nas do tych tajemnic, które ze specjalnego tytułu nazwać można 'tajemnicami światła'. W rzeczywistości *całe misterium Chrystusa jest światłem*. On jest « światłością świata » (J 8, 12). Jednak ten wymiar wyłania się szczególnie w *latach życia publicznego*, kiedy głosi On Ewangelię Królestwa. Pragnąc wskazać wspólnocie chrześcijańskiej pięć znamiennych momentów — tajemnic 'pełnych światłości' — tej fazy życia Chrystusa, uważam, że słusznie można by za nie uznać: 1. Jego chrzest w Jordanie; 2. objawienie siebie na weselu w Kanie; 3. głoszenie Królestwa Bożego i wzywanie do nawrócenia; 4. przemienienie na górze Tabor; 5. ustanowienie Eucharystii, będącej sakramentalnym wyrazem misterium paschalnego.

Każda z tych tajemnic jest *objawieniem Królestwa, które już nadeszło w samej Osobie Jezusa*. Tajemnicą światła jest przede wszystkim chrzest w Jordanie. Tutaj, gdy Jezus schodzi do wody — jako niewinny, który czyni siebie 'grzechem' za nas (por. 2 Kor 5, 21) — otwierają się niebiosa i głos Ojca ogłasza Go Synem umiłowanym (por. Mt 3, 17 i par.), a Duch Święty zstępuje na Niego, by powołać Go do przyszłej misji. Tajemnicą światła jest początek znaków w Kanie (por. J 2, 1–12), gdy Chrystus, przemieniając wodę w wino, dzięki interwencji Maryi, pierwszej z wierzących, otwiera serca uczniów na wiarę. Tajemnicą światła jest nauczanie Jezusa, w czasie którego głosi On nadejście Królestwa Bożego i wzywa do nawrócenia (por. Mk 1, 15), odpuszczając grzechy tym, którzy zblizali się do Niego z ufnością (por. Mk 2, 3–13; Łk 7, 47–48), dając początek tajemnicy miłosierdzia, którą On sam będzie realizował aż do skończenia świata, szczególnie poprzez powierzony Kościołowi Sakrament Pojednania (por. J 20, 22–23). Tajemnicą światła w pełnym tego słowa znaczeniu jest dalej przemienienie, które według tradycji miało miejsce na górze Tabor. Chwała Bóstwa rozświetla oblicze Chrystusa, kiedy Ojciec uznaje Go wobec porwanych zachwytem Apostołów, wzywa ich, aby Go słuchali (por. Łk 9, 35 i par.) i przygotowuje do przeżycia z Nim bolesnego momentu męki, aby doszli z Nim do radości zmartwychwstania i do życia przemienionego przez Ducha Świętego. Tajemnicą światła jest wreszcie ustanowienie Eucharystii, w której Chrystus ze swym Ciałem i Krwią pod postaciami chleba i wina staje się pokarmem, dając «aż do końca» świadectwo swej miłości do ludzi (J 13, 1), dla których zbawienia złoży siebie samego w ofierze.

W tych tajemnicach, z wyjątkiem Kany, *obecność Maryi pozostaje ukryta w tle*. Ewangelie wspominają zaledwie kilka razy o Jej przygodnej obecności w jednym czy drugim momencie nauczania Jezusa (por. *Mk* 3, 31–35; *J* 2, 12) i nic nie mówią, czy była w Wieczerniku w czasie ustanowienia Eucharystii. Jednak rola, jaką pełni w Kanie, widoczna jest w jakiś sposób w całej drodze Chrystusa. Objawienie, które w czasie chrztu w Jordanie dał o Nim bezpośrednio Ojciec, a które w Janie Chrzcicielu odbiło się echem, w Kanie znajdujemy na Jej ustach i staje się ono wielkim macierzyńskim napomnieniem, skierowanym przez Nią do Kościoła wszystkich czasów: « Zróbcie wszystko, cokolwiek wam powie » (*J* 2, 5). Jest to napomnienie, które dobrze wprowadza w słowa i znaki Chrystusa w czasie Jego życia publicznego, stanowiąc maryjne tło dla wszystkich tajemnic światła.

SCENARIUSZ LEKCJI RELIGII DLA SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Małgorzata Margas

Dlaczego Pani Gietrzwałdzka zaprasza do zanurzenia się w Eucharystii?

Klasa: 1 liceum ogólnokształcące

Temat lekcji: Dlaczego Pani Gietrzwałdzka zaprasza do zanurzenia się w Eucharystii?

Ilość jednostek lekcyjnych: 1

Założenia edukacyjne:

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- przedstawienie istoty Mszy świętej, znaczenia Eucharystii w życiu duchowym człowieka;
- przedstawienie uczniom wartości osobowego spotkania człowieka z Bogiem w Komunii Świętej;
- zaznajomienie z treścią objawień gietrzwałdzkich;
- kształtowanie postawy wdzięczności Bogu za dar Eucharystii.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Wiadomości

Uczeń po lekcji:

- wymienia części Mszy świętej;
- własnymi słowami opisuje znaczenie słowa Eucharystia;
- samodzielnie opowiada o zdarzeniach związanych z objawieniami Matki Bożej w Gietrzwałdzie.

Umiejętności

Uczeń po lekcji:

- samodzielnie uzasadnia rolę, jaką spełnia Eucharystia w życiu duchowym każdego człowieka, a także w budowaniu wspólnoty.

Postawy:

Uczeń po lekcji:

- przyjmuje postawę wdzięczności związaną z ofiarą Jezusa na krzyżu, zjednoczeniu z Nim w Komunii świętej;
- jest zaangażowany i chętnie uczestniczy we Mszy Świętej, uczestniczy w pielgrzymkach do sanktuariów maryjnych;
- ufa wstawiennictwu Maryi, troszczącej się o potrzeby wspólnoty Kościoła.

Odniesienie do podstawy programowej¹:

Zadanie katechezy: B. Wychowanie liturgiczne

Treści: B4. Eucharystia zaproszeniem do osobistego spotkania z Jezusem Chrystusem.

Wymagania szczegółowe. Wiedza i umiejętności. Uczeń:

B.4.1. uzasadnia, że sakramenty zostały ustanowione przez Jezusa Chrystusa; B.4.1. argumentuje uczestnictwo w liturgii jako pogłębienie osobistej relacji z Jezusem i Kościołem; B.4.4. wyjaśnia, że Eucharystia jest źródłem i szczytem życia Kościoła.

Podstawy (niepodlegające ocenie szkolnej):

B.4.a. z szacunkiem przyjmuje sakramenty święte; B.4.b. pogłębia relację z Panem Jezusem – angażuje się w dzieła miłości; B.4.c. docenia wartość systematycznego udziału w niedzielnej i świątecznej Eucharystii.

Formy organizacyjne pracy uczniów

praca indywidualna, zbiorowa

¹ Konferencja Episkopatu Polski, *Podstawa Programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*, Częstochowa 2018, s. 106.

Metody i techniki dydaktyczne

Krótki wykład, pogadanka, rozmowa kierowana, prelekcja krótkiego filmu (https://www.youtube.com/watch?v=U8-CaX3s_Cg), praca z kartami pracy, praca z tekstem

Środki i pomoce dydaktyczne:

karty pracy, komputer z dostępem do Internetu, projektor multimedialny, Pismo Święte, Katechizm Kościoła Katolickiego, prywatne zdjęcia z pielgrzymek.

Korelacja z obszarami edukacji szkolnej

- J. polski-literackie środki wyrazu artystycznego, wartości duchowe, moralne i sacrum w tekstach literatury i kultury;
- Filozofia – kryteria rzetelnej dyskusji w sporach światopoglądowych.²

Matczak B. Prowadzeni orędziem Maryi – Nowenna gietrzwałdzka. Olsztyn 2018, s. 6, 13–38.

Propozycja przebiegu lekcji

IV. Wprowadzenie

Modlitwa: Zdrowaś Maryjo.

Powitanie uczniów i modlitwa za rodziny o potrzebne łaski i Bożą opiekę, którą inicjuje nauczyciel religii.

Uświadomienie uczniom celu lekcji (zaznajomienie z treścią objawień gietrzwałdzkich, przedstawienie znaczenia Eucharystii w życiu duchowym człowieka, przedstawienie uczniom wartości osobowego spotkania człowieka z Bogiem w Komunii Świętej, zapoznanie uczniów ze sposobem odmawiania nowenny Gietrzwałdzkiej) i podanie tematu lekcji. Zapisanie tematu lekcji na tablicy (2 min.).

Wprowadzenie w temat zajęć. Nawiązanie do osobistej wiedzy uczniów związanej z tematem zajęć. Pogadanka. Pytania do uczniów: co to jest

² Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach, Częstochowa 2018, s. 172–173.

Eucharystia? Jakie wydarzenie upamiętnia? W którym momencie został ustanowiony Sakrament Eucharystii? Jaką rolę odgrywają w naszym życiu przyjaciele, rodzina? Jaką wartość stanowią dla nas? Dlaczego ważne jest podtrzymywanie relacji z najbliższymi? Kogo spotykamy w czasie Eucharystii? (3 min).

V. Rozwinięcie

1. Nauczyciel dzieli uczniów na trzy- lub czteroosobowe.

Wyznaczone przez nauczyciela uczeń rozdaje każdej grupie egzemplarz Pisma Świętego. Odczytanie na głos wybranych fragmentów Pisma Świętego we właściwej kolejności :

- „Ja otrzymałem od Pana to, co wam przekazałem, że Pan Jezus tej nocy, kiedy został wydany, wziął chleb i dzięki uczyniwszy połamał i rzekł: «To jest Ciało moje za was wydane. Czyńcie to na moją pamiętkę». Podobnie, skończywszy wieczerzę, wziął kielich, mówiąc: «Ten kielich jest Nowym Przymierzem we Krwi mojej»” (1 Kor 11,23–25);
- „To czyńcie na Moją pamiętkę” (Łk 22, 19);
- „Gorąco pragnąłem spożyć Paschę z wami, zanim będę cierpiał” (Łk 22,15);
- „Chrystus was umiłował i samego siebie wydał za nas w ofierze” (Ef 5,1).

Każda z grup przygotowuje odpowiedzi na pytania, nawiązujące do przeczytanych fragmentów oraz własnych przemyśleń (Karta pracy nr 1): W jakiej sytuacji realizowane jest polecenie Jezusa „To czyńcie na Moją pamiętkę” (na każdej Mszy świętej, w czasie konsekracji). Dlaczego Chrystus ofiaruje się za nas? (Bezinteresowny dar Boga dla człowieka, bezwarunkowa miłość Boga do człowieka). W jaki sposób dokonywana jest ofiara Jezusa Chrystusa? (męczeńska śmierć Pana Jezusa na krzyżu). Co dokonuje się w czasie przyjmowania Komunii Świętej (spotkanie, zjednoczenie Boga z człowiekiem). Przedstawiciel każdej grupy prezentuje przygotowane odpowiedzi na pytania. Nauczyciel uzupełnia odpowiedzi uczniów.

Wspólne podsumowanie i wyciągnięcie wniosków. Bóg odkupił nas przez ofiarę Pana Jezusa. Jego miłość jest bezinteresowna, nieograniczona i bezwarunkowa. Jezus pragnie jednoczyć się z nami. Pragnie relacji z człowiekiem, jak najlepszy przyjaciel i najtroskliwszy ojciec. Zwróce-

nie uwagi na to, iż „czynienie pamiętki” nie jest wyłącznie wspomnieniem, lecz podczas każdej Mszy świętej dokonuje się na nowo ofiara Jezusa Chrystusa (12 min).

2. Nauczyciel rozdaje karty pracy (karta pracy nr 2). Każdy uczeń ma za zadanie uporządkować we właściwej kolejności części Mszy świętej, tj: Obrzędy wstępne, Liturgia Słowa, Liturgia Eucharystyczna, Obrzędy zakończenia oraz przyporządkować poszczególne elementy do podanych części Mszy świętej. Na zakończenie wyznaczeni uczniowie odczytują odpowiedzi (6 min.).

3. Wyznaczony uczeń odczytuje fragmenty z Katechizmu Kościoła Katolickiego:

1324 Eucharystia jest „źródłem i zarazem szczytem całego życia chrześcijańskiego”. W Najświętszej bowiem Eucharystii zawiera się całe duchowe dobro Kościoła, a mianowicie sam Chrystus, nasza Pascha”.

1325 „Eucharystia oznacza i urzeczywistnia komunie życia z Bogiem i jedność Ludu Bożego, przez które Kościół jest sobą. Jest ona szczytem działania, przez które Bóg w Chrystusie uświęca świat, a równocześnie szczytem kultu, jaki ludzie w Duchu Świętym oddają Chrystusowi, a przez Niego Ojcu”.

Krótką rozmowa kierowana. Pytania nauczyciela: czy w czasie Eucharystii dokonuje się wyłącznie zjednoczenie Boga z człowiekiem? A co z relacją między ludźmi? (W Chrystusie dokonuje się zjednoczenie wiernych, ochrzczonych). Jakie jest znaczenie Eucharystii w budowaniu wspólnoty, Kościoła? Jaką rolę we wspólnocie Kościoła odgrywa Maryja? (wspólnota wypływa z Eucharystii, umacniania dzięki Maryi) (4 min.).

4. Pogadanka. Maryja budująca wspólnotę Kościoła. Pytania prowadzącego: Jakie miejsce w okolicy jest celem pielgrzymek z całej Polski? (Chodzi o Gietrzwałd). Co wydarzyło się w Gietrzwałdzie? Komu objawiła się Maryja i dlaczego? Do czego nawoływała Maryja w czasie objawień? (odmawianie różańca). Uzupełnianie odpowiedzi rzez nauczyciela: Maryja wzywa do odmawiania modlitwy. Sanktuarium wybudowane w Gietrzwałdzie jest miejscem sprawowania Eucharystii, miejscem w którym corocznie tłumnie pielgrzymi zmierzają by jednocześnie się wspólnie w modlitwie w poczuciu odpowiedzialności za Kościół, za wspólnotę wiernych. Wezwanie Maryi jest na tyle skuteczne,

że wciąż jednoczy tysiące młodych ludzi, corocznie wybierających się pieszo na Jasną Górę na przełomie lipca i sierpnia. Nauczyciel na świądectwo pokazuje zdjęcia z pielgrzymek (7 min.).

5. Nauczyciel rozdaje uczniom krzyżówki do rozwiązania z wiedzy o objawieniach w Gietrzwałdzie (Karta pracy nr 3). Odpowiada na wątpliwości uczniów. Wspólne odczytanie hasła (6 min).

Hasło krzyżówki: WSPÓLNOTA

1. Cel objawień Maryjnych – nawrócenie
2. Język w którym Maryja mówiła do dzieci – polski
3. Słowa, którymi przedstawiła się Justynie i Barbarze Maryja: Jestem.... Poczęta – Niepokalanie
4. Maryja nawoływała do jego odmawiania w Gietrzwałdzie – różaniec
5. Drzewo na którym ukazywała się Maryja – klon
6. Imię jednej z dziewczynek, której ukazywała się Maryja – justyna
7. Nazwisko Barbary – jednej z dziewczynek, której ukazywała się Maryja – Samulowska
8. Wiek (tysiąclecie) w którym objawiała się Maryja w Gietrzwałdzie – dziewiętnasty
9. Ukazywanie się Maryi – objawienie

III. Zakończenie

Podsumowanie: krótki film o pochodzeniu i znaczeniu modlitwy różańcowej, jednoczącej członków Kościoła: https://www.youtube.com/watch?v=U8-CaX3s_Cg (3 min.).

Modlitwa Zdrowaś Maryjo wspólnie odmówiona (2 min.)

Karta pracy nr 1

Na podstawie przeczytanych fragmentów z Pisma Świętego oraz własnych przemyśleń, odpowiedz na pytania

1. W jakiej sytuacji realizowane jest polecenie Jezusa „To czyńcie na Moją pamiątkę” ?

2. Dlaczego Chrystus ofiaruje się za nas?
3. W jaki sposób dokonywana jest ofiara Jezusa Chrystusa?
4. Co dokonuje się w czasie przyjmowania Komunii Świętej?

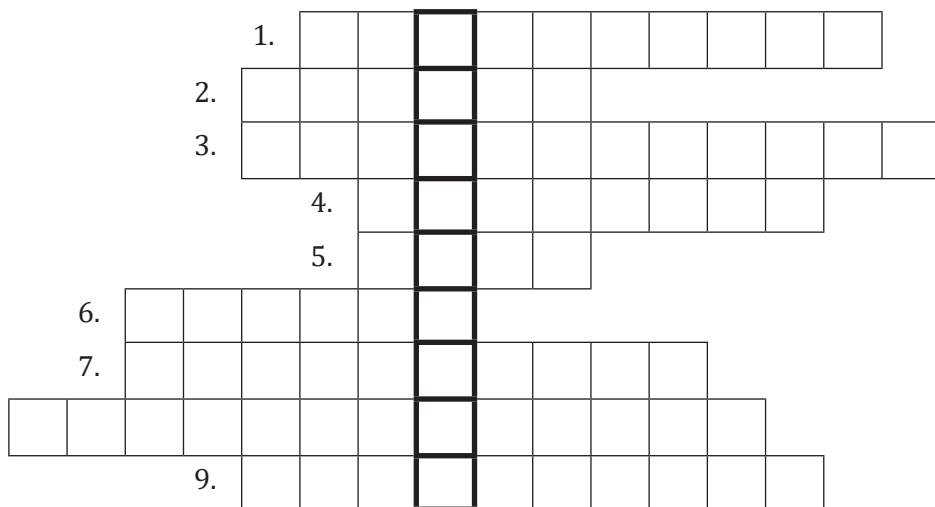
Karta pracy nr 2

Ułóż we właściwej kolejności części Mszy świętej, następnie przyporządkuj poszczególne elementy Mszy do odpowiednich części

..... Obrzędy końcowe	Błogosławieństwo wiernych Przygotowanie darów ofiarnych Ewangelia
..... Obrzędy wstępne	Homilia Akt pokuty Modlitwa powszechna
..... Liturgia Eucharystyczna	Modlitwa „Ojcze Nasz” Psalm responsoryjny Pieśń chwały
..... Liturgia Słowa	Wyznanie Wiary- Credo Komunia Święta

Karta pracy nr 3

Rozwiąż krzyżówkę

1. Cel objawień Maryjnych
2. Język w którym Maryja mówiła do dzieci
3. Słowa, którymi przedstawiła się Justynie i Barbarze Maryja: Jestem.... Poczęta
4. Maryja nawoływała do jego odmawiania w Gietrzwałdzie
5. Drzewo na którym ukazywała się Maryja
6. Imię jednej z dziewczynek, której ukazywała się Maryja
7. Nazwisko Barbary – jednaj z dziewczynek, której ukazywała się Maryja
8. Wiek (tysiąclecie) w którym objawiała się Maryja w Gietrzwałdzie
9. Ukazywanie się Maryi

Michał Kołakowski

Maryja uczy nas relacji z Jezusem. w klasie 2 szkoły branżowej I stopnia

Czas trwania zajęć: 45min

Dział programowy: Wiara celebrowana

Numer programu: AZ-5-01/18

Temat lekcji: Maryja uczy nas relacji z Jezusem.

Założenia edukacyjne:

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

pogłębienie rozumienia prawdy, że Maryja stanowi wzór do naśladowania w dążeniu do doskonałej relacji z Jezusem.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Wiadomości:

Uczeń po lekcji:

- samodzielnie potrafi powiedzieć, w jaki sposób możemy naśladować Maryję,
- samodzielnie streszcza fragment o weselu w Kanie Galilejskiej (J 2, 1–12)

Umiejętności:

Uczeń po lekcji:

- samodzielnie wyjaśnia na czym polega postawa Maryi w stosunku do weselników,
- samodzielnie wyjaśnia znaczenie słowa „wstawiennictwo”.

Postawy:

- wzrost w uczniu chęci do wejścia w przyjacielski dialog z Jezusem,
- większe chęci ucznia do zbudowania relacji z Maryją, która nieustannie wstawia się za nami u swego syna.

Odniesienie do podstawy programowej:

Cele katechetyczne: (str. 99)

- Wspomaganie w osiągnięciu dojrzałości w wierze – ukazanie wiary jako relacji osobowej.
- Pogłębienie znajomości Biblii i Tradycji – analizowanie tekstów biblijnych.

Treści: (str. 101–116)

A.5. Księgi, języki biblijne i gatunki literackie w biblii. Zasady interpretacji tekstów biblijnych.

A.6. Wiara, Akt wiary, wiara jako postawa, wiara i rozum, posłuszeństwo wiary. Postawy człowieka wobec Boga i ich konsekwencje (odrzućenie, obojętność, przyjęcie).

A.14. Maryja w Bożym zamyśle zbawienia świata i człowieka.

B.10. Maryja w liturgii i w pobożności ludowej. Maryja w polskiej tradycji katolickiej.

D.1. Modlitwa.

D.5. Modlitwa odpowiedzią na ludzkie potrzeby i zawierzeniem Bożej miłości.

D.7. Maryja jako orędowniczka i pośredniczka łaski.

Wymagania: (str. 101–116)

A.5.2. Interpretuje wybrane teksty biblijne w oparciu o poznane zasady.

A.6.1. Opisuje czym jest wiara rozumiana jako postawa całego życia.

A.14.1. Opowiada historię Maryi i wyjaśnia jej rolę w życiu Kościoła, świata i chrześcijanina.

B.10.1. Omawia Sposoby obecności Maryi w pobożności ludowej i polskiej tradycji katolickiej.

D.1.1. Wyjaśnia że modlitwa jest dialogiem człowieka z Bogiem.

D.5.2. Uzasadnia że Jezus wysłuchuje modlitwy pełnej wiary.

D.7.1. Charakteryzuje postać Maryi – Służebnicy Pańskiej jako wzór modlitwy chrześcijańskiej.

D.7.2. Wyjaśnia znaczenie tytułów Maryi dotyczących jej wstawienniczej roli.

Postawy: (str. 101–116)

A.5.a. Jest przekonany o konieczności poznawania Pisma Św.

A.6.a. Dbą o rozwój własnej wiary.

- A.14.a. Kształtuje w sobie pobożność Maryjną oraz matczyną relację z matką.
- B.10.c. Modli się do Matki Bożej.
- B.10.d. Pogłębia swoją więź z Matką Bożą.
- D.1.a. Prowadzi dialog z Bogiem przez modlitwę.
- D.5.a. Zwraca się do Boga w modlitwie.
- D.5.b. Kształtuje postawę ufności i gotowości zawierzenia Bogu.
- D.7.a. Z ufnością modli się do Boga przez wstawiennictwo Maryi.

Formy organizacyjne pracy uczniów :
indywidualna, zbiorowa.

Metody i techniki dydaktyczne:

Gra w skojarzenia, rozmowa kierowana, czytanie tekstu, analiza fragmentów Pisma św., inscenizacja, krótki wykład, rozmowa kierowana

Środki i pomoce dydaktyczne:

Kartki z fragmentem z Pisma św. (J 2, 1–12),

Korelacja z obszarami edukacji szkolnej:

język polski – czytanie ze zrozumieniem interpretacja tekstu, ćwiczenie dłuższych form wypowiedzi ustnej,

Literatura metodyczna wykorzystana do opracowania scenariusza:

- Konferencja Episkopatu Polski, *Podstawa Programowa Katechezy Kościoła Katolickiego w Polsce*, wydawnictwo Święty Paweł, warszawa 2018, s. 99 – 116.
- Konferencja Episkopatu Polski, *Podstawa Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*, wydawnictwo Święty Paweł, warszawa 2018, s. 285 – 313.

Przebieg lekcji

I. Wprowadzenie.

1. Przywitanie z uczniami
2. Modlitwa „Pod Twoją obronę”.
3. Sprawdzenie obecności.

4. Sprawdzenie wiedzy uczniów z poprzedniej lekcji – pytania kontrolne co zapamiętali.
5. Zapisanie tematu lekcji na tablicy.
6. Gra w skojarzenia – uczniowie do podanych haseł nauczyciela w szybkim tempie wypowiadają pierwszą myśl jaka przyjdzie im do głowy. Nauczyciel proponuje kolejno hasła: miłość, narzeczeni, ślub, zaufanie, posłuszeństwo, modlitwa, wsparcie, obietnica.

II. Rozwinięcie.

7. Praca z tekstem – nauczyciel rozdaje uczniom przygotowane kartki z fragmentem Pisma Św. (J 2, 1–12) – załącznik nr 1 – i prosi o przeczytanie fragmentu przez jednego z uczniów na głos. Następnie uczniowie czytają indywidualnie w ciszy i zaznaczają w tekście słowa wypowiedane przez Maryję.
8. Rozmowa kierowana – Katecheta rozpoczyna rozmowę z uczniami o zdarzeniu na weselu i o słowach Maryi, pyta ich jak oni rozumieją te słowa i co dla nich one oznaczają. Rozmowa musi zostać tak przeprowadzona by uczniowie zostali naprowadzeni na następujące puenty:
 - Maryja nie tylko na weselu w tamtych czasach, ale w każdym momencie naszego życia troszczy się o nas jako matka i zabiega u Jezusa o nasze potrzeby,
 - podobnie jak Maryja rozmawia z Jezusem my również powinniśmy się do niego zwracać o pomoc w modlitwie,
 - by nasza modlitwa była jeszcze bardziej skuteczna, możemy prosić Maryję by wstawiała się za nami u Boga ojca i Jezusa,
 - specjalne łaski możemy wypraszać u Maryi podczas specjalnych nabożeństw kierowanych ku jej osobie ale najważniejsza jest Msza Św. w której przeżywamy ofiarę jej syna, i tak jak dwa tysiące lat temu stała pod krzyżem tak i teraz na każdej Mszy Św. jest z nami.
(wskazane jest by nauczyciel zaznaczył fakt iż Matka Boska podczas objawień w Gietrzwałdzie obiecała że zawsze będzie się za ludźmi wstawiała i prosiła o błogosławieństwo Boże dla nas)
9. Inscenizacja – uczniowie mają za zadanie przedstawić ten fragment w formie krótkiej scenki teatralnej, muszą to zrobić na dwa sposoby:
 - A. odegranie scenki bez używania słów, same pokazywanie,
 - B. odegranie tej samej scenki ale już z dialogami.

III. Zakończenie

11. Podsumowanie lekcji i zapytanie uczniów o wrażenia i odczucia.
12. Zaproszenie i zachęcenie uczniów do tego by prosić w modlitwach Maryję o wstawiennictwo.
13. Modlitwa na zakończenie w której nauczyciel za wstawiennictwem Maryi prosi o siłę i potrzebne łaski dla całej klasy na dalszy dzień i tygodzień.

Załącznik nr 1

Pierwszy znak w Kanie Galilejskiej

1 Trzeciego dnia odbywało się wesele w Kanie Galilejskiej i była tam Matka Jezusa. **2** Zaproszono na to wesele także Jezusa i Jego uczniów. **3** A kiedy zabrakło wina, Matka Jezusa rzekła do Niego: «Nie mają wina». **4** Jezus Jej odpowiedział: «Czyż to moja lub Twoja sprawa, Niewiasto? [Czy] jeszcze nie nadeszła godzina moja?» **5** Wtedy Matka Jego powiedziała do sług: «Zróbcie wszystko, cokolwiek wam powie». **6** Stało zaś tam sześć stągwi kamiennych przeznaczonych do żydowskich oczyszczeń, z których każda mogła pomieścić dwie lub trzy miary. **7** Jezus rzekł do sług: «Napełnijcie stągwie wodą». i napełnili je aż po brzegi. **8** Potem powiedział do nich: «Zaczerpnijcie teraz i zanieście staroście weselnemu». Ci więc zanieśli. **9** Gdy zaś starosta weselny skosztował wody, która stała się winem – a nie wiedział, skąd ono pochodzi, ale słudzy, którzy czerpali wodę, wiedzieli – przywołał pana młodego **10** i powiedział do niego: «Każdy człowiek stawia najpierw dobre wino, a gdy się napiją, wówczas gorsze. Ty zachowałeś dobre wino aż do tej pory». **11** Taki to początek znaków uczynił Jezus w Kanie Galilejskiej. Objawił swoją chwałę i uwierzyli w Niego Jego uczniowie.

12 Następnie On, Jego Matka, bracia i uczniowie Jego udali się do Kafarnaum, gdzie pozostali kilka dni

CZEŚĆ
LITURGICZNA

Nabożeństwo to należy odprawić we wspólnocie parafialnej w każdy 27 dzień miesiąca. Można przyjąć wersję dłuższą bądź krótsza w zależności od potrzeb duchowych wiernych.

Wprowadzenie:

W piątym roku Jubileuszowej Nowenny Gietrzwałdzkiej, wsłuchując się w macierzyński głos Maryi, rozważać będziemy wielką tajemnicę Eucharystii – Dziękczynienia, Ofiary i Uczty. W tym szczególnym Sakramencie, w którym podążamy za Chrystusem ofiarowującym się całkowicie Ojcu za zbawienie świata, odkrywać będziemy źródło zbawionych łask dla rozwoju życia duchowego i praktycznej miłości drugiego człowieka. Modlić się też będziemy o świętość życia kapłanów i o nowe powołania.

Wielu z nas uczestniczy codziennie we Mszy świętej. Mamy niepowtarzalną okazję pogłębić swoją pobożność eucharystyczną i wyprasać tę łaskę bliźnim. Niech owocem całorocznej modlitwy i refleksji będzie posłuszne poddanie się kierownictwu Maryi, Niewiasty Eucharystii. Ona w swoim orędziu nawołuje do trwania w Chrystusie, co jest warunkiem przynoszenia owoców. Czyniąc tak, będziemy jedno z całym Kościołem w Ojczyźnie, rozważającym w tym roku znaczenie duszpasterskiego hasła „Posłani w pokoju Chrystusa”. Zachęcamy Was do lektury w trakcie tego roku pięknych tekstów św. Jana Pawła II na temat Eucharystii: encykliki *Ecclesia de Eucharistia* oraz listu apostołskiego *Mane nobiscum Domine*.

Śpiew: Magnificat

Z Ewangelii według św. Łukasza (Łk 24,13.15.28–35)

Dwaj uczniowie byli w drodze do wsi, zwanej Emaus, oddalonej sześćdziesiąt stadiów od Jerozolimy. Gdy tak rozmawiali i rozprawiali z sobą, sam Jezus przybliżył się i siedł z nimi. Tak przybliżyli się do wsi, do której zdążali, a On okazywał, jakoby miał iść dalej. Lecz przymusili Go, mówiąc: «Zostań z nami, gdyż ma się ku wieczorowi i dzień się już nachylił». Wszedł więc, aby zostać z nimi. Gdy zajął z nimi miejsce u stołu, wziął chleb, odmówił błogosławieństwo, połamał go i dawał im. Wtedy oczy im

się otworzyły i poznali Go, lecz On zniknął im z oczu. I mówili nawzajem do siebie: «Czy serce nie pałało w nas, kiedy rozmawiał z nami w drodze i Pisma nam wyjaśniał?» W tej samej godzinie wybrali się i wrócili do Jerozolimy. Tam zastali zebranych Jedenastu i innych z nimi, którzy im oznajmili: «Pan rzeczywiście zmartwychwstał i ukazał się Szymonowi». Oni również opowiadali, co ich spotkało w drodze, i jak Go poznali przy łamaniu chleba.

Chwila ciszy a po niej refleksja tymi bądź podobnymi słowami

Fragment Łukaszej Ewangelii potocznie określany jako „uczniowie z Emaus” to bardzo piękny tekst o ważności trwania w Chrystusie, zawsze aktualny dla każdej wspólnoty kościelnej. Wiemy już, że tłem tej perykopy była sytuacja we wspólnocie Łukasza, która potrzebowała pocucia i umocnienia w praktykowaniu wiary. Teologia tego urywka Pisma świętego wiedzie jednoznacznie ku Eucharystii, w trakcie której wierzący uczeń Jezusa spotyka swojego Pana i Mistrza zarówno w objaśnianym Słowie Bożym, jak i w goście łamania i spożywania eucharystycznego chleba.

Wówczas uczeń, pokrzepiony realną obecnością Jezusa, jest w stanie, dzięki łasce, przekraczać swoje ograniczenia, a zwłaszcza jedynie ludzki sposób myślenia i reagowania. Ocenia własne oczekiwania oraz nierozłączne od nich rozczarowania według tego, co myśli o nim Bóg. Ma okazję przyjąć nowy sposób myślenia i wartościowania, który opiera się na pierwszeństwie woli Bożej, pragnącej zbawienia dla każdej istoty ludzkiej.

Eucharystia jest więc absolutnie kluczowa, aby trwać w Jezusie i przynosić owoc. Często rozważamy ten fragment podczas piątego roku Jubileuszowej Nowenny. Chciejmy w uczniach z Emaus widzieć siebie samych. Nie bójmy się, gdy w sumieniu usłyszymy nieraz od Boga: „O, nierozumni, jak nieskorzy jesteście do wierzenia!” Uczyni On to tylko dla naszego oczyszczenia i uświęcenia. Niech owocem takiej modlitwy będzie nasza gorliwsza pobożność eucharystyczna: nieunikanie Mszy świętej w niedziele i święta, częsta Komunia święta i adoracja Jezusa Eucharystycznego, rozwijanie dziękczynienia po Mszy i Komunii – także w postaci czynnej miłości bliźniego.

Śpiew: *Jeden chleb...*

Z nauczania Kościoła

Wysłuchajmy się w słowa papieża Benedykta XVI

Ta pierwsza podstawowa przemiana przemocy w miłość, śmierci w życie pociąga za sobą dalsze przemiany. Chleb i wino stają się Jego Ciałem i Krwią. Lecz na tym nie koniec, przeciwnie, proces przemian musi teraz przybrać na sile. Chrystus dał nam swoje Ciało i Krew, abyśmy i my zostali przemienieni. Mamy się stać Ciałem Chrystusa, Jego Ciałem i Krwią. Wszyscy spożywamy jeden Chleb, a to znaczy, że wszyscy stajemy się jednym. W ten sposób, jak powiedzieliśmy wcześniej, adoracja staje się zjednoczeniem. Nie mamy już Boga tylko przed sobą, jako tego, który jest całkowicie Inny. On jest w nas, a my w Nim. Jego dynamika udziela się nam, aby przez nas dotrzeć do innych, rozprzestrzenić się na cały świat, aby Jego miłość stała się rzeczywiście dominującą miarą świata. Aby ukazać, na czym polega ta nowa rzeczywistość, w którą wprowadza nas Ostatnia Wieczerza, pragnę zwrócić uwagę na odmienne odcienie znaczeniowe słowa «adoracja» w grece i łacinie. Po grecku adoracja to proskynesis. Oznacza podporządkowanie się, uznanie Boga za naszą prawdziwą miarę, źródło praw, których postanowiliśmy przestrzegać. Oznacza to, że wolność nie jest po prostu używaniem życia w poczuciu pełnej autonomii, lecz że polega ona raczej na życiu według miary prawdy i dobra, abyśmy i my mogli stać się prawdziwi i dobrzy. Ta postawa jest niezbędna, nawet jeśli na początku, powodowani pragnieniem wolności, możemy się przed tym wzbraniać. Aby w pełni ją przyjąć, musimy zrozumieć następną perspektywę, jaką otwiera przed nami Ostatnia Wieczerza. Po łacinie adoracja to ad-oratio, czyli z ust do ust, pocałunek, uścisk, a zatem w istocie miłość. Podporządkowanie staje się zjednoczeniem, ponieważ Ten, któremu się podporządkowujemy, jest Miłością.

Homilia podczas Mszy św. na zakończenie
Światowego Dnia Młodzieży w Kolonii, 21.08.2005

Wysłuchajmy się w słowa św. Jana Pawła II

Kontemplacja oblicza Chrystusa – kontemplacja wraz z Maryją – jest « programem », który zaproponowałem Kościołowi u początku trzeciego tysiąclecia, zachęcając go, by z entuzjazmem nowej ewangelizacji wypłynął na głębię na morzu dziejów. Kontemplowanie Chrystusa zakłada umiejętność rozpoznawania Go, gdziekolwiek się objawia, obecny na różne sposoby, ale przede wszystkim w żywym sakramencie Jego Ciała i Jego Krwi. Kościół żyje dzięki Chrystusowi eucharystycznemu, Nim się karmi, z Niego czerpie światło. Eucharystia jest tajemnicą wiary i jednocześnie « tajemnicą światła ». Za każdym razem, gdy Kościół sprawuje Eucharystię, wierni mogą w pewien sposób ponownie przeżywać doświadczenie dwóch uczniów z Emaus: «Otworzyły się im oczy i poznali Go» (Łk 24, 31).

Pięknie jest zatrzymać się z Nim i jak umiłowany Uczeń oprzeć głowę na Jego piersi (por. J 13, 25), poczuć dotknięcie nieskończoną miłością Jego Serca. Jeżeli chrześcijaństwo ma się wyróżniać w naszych czasach przede wszystkim « sztuką modlitwy », ⁴⁸jak nie odczuwać odnowionej potrzeby dłuższego zatrzymania się przed Chrystusem obecnym w Najświętszym Sakramencie na duchowej rozmowie, na cichej adoracji w postawie pełnej miłości? Ileż to razy, moi drodzy Bracia i Siostry, przeżywałem to doświadczenie i otrzymałem dzięki niemu siłę, pociechę i wsparcie!

Encyklika *Ecclesia de Eucharistia*, punkty 6 i 25

PROŚBY ZA WSTAWIENNICTWEM MATKI BOŻEJ GIETRZWAŁDZKIEJ

Pragnąc nieustannie ożywiać swoją miłość do Eucharystii, aby coraz bardziej wpływała na nasze myślenie i decyzje, wznieśmy serca we wspólnym błaganiu, przyzywając wstawiennictwa Maryi, Pani Gietrzwałdzkiej:

Będziemy powtarzać:

Śpiew: Gietrzwałdzka Pani do syna prowadź nas...

Pani Gietrzwałdzka, przez Twe potężne wstawiennictwo prosimy Boga za cały świat – niech przyjmie orędzie o obecności Boga, Jego miłości wobec wszystkich ludzi, pragnieniu zbawienia ludzkości oraz konieczności nieustannego nawracania się i pokuty.

Śpiew: Gietrzwałdzka Pani do syna prowadź nas...

Pani Gietrzwałdzka, przez Twe potężne wstawiennictwo prosimy Boga za Kościół katolicki i jego pasterzy – niech trwając mocno w wierze, umacniani Pokarmem z nieba, będzie czytelnym świadkiem Chrystusowej Prawdy.

Śpiew: Gietrzwałdzka Pani do syna prowadź nas...

Pani Gietrzwałdzka, przez Twe potężne wstawiennictwo prosimy Boga za naszą Ojczyznę – aby uświadamiając sobie szczególne umiłowanie przez Boga i macierzyńską opiekę swej Królowej Maryi, dbała o rozwój ducha i sprawiedliwy porządek, zwłaszcza dla najsłabszych.

Śpiew: Gietrzwałdzka Pani do syna prowadź nas...

Pani Gietrzwałdzka, przez Twe potężne wstawiennictwo prosimy Boga za małżonków – niech wytrwają w łasce sakramentalnej w chwilach dobrych i złych, okazują sobie miłość, szacunek, przebaczenie i zgodę; niech nie lękają się mieć dzieci i wychowywać je według Bożego prawa.

Śpiew: Gietrzwałdzka Pani do syna prowadź nas...

Pani Gietrzwałdzka, przez Twe potężne wstawiennictwo prosimy Boga za naszych zmarłych – niech ci, którzy na ziemi przyjmowali Ciało Pańskie, chleb dający życie wieczne, zakosztują szczęścia wiecznego obcowania z Bogiem.

Śpiew: Gietrzwałdzka Pani do syna prowadź nas...

Modlitwa
Nowenny Gietrzwałdzkiej *Prowadzeni orędziem Maryi*

Matko Niepokalana, Pani Gietrzwałdzka!
Królowo Niebios i Pani Aniołów!
Ty ukazałaś się na warmińskiej ziemi,
aby wzywać do nawrócenia, pokuty, żarliwej modlitwy różańcowej
i trzeźwości.
Prowadzeni Twym orędziem, oddajemy się pod Twoją macierzyńską
opiekę,
aby z radością przyjmować Ewangelię Twojego Syna.
Ty, która w Gietrzwałdzie obiecałaś, że zawsze będziesz przy nas,
wstawiaj się za nami,
Aby nasza wiara wyznawana, celebrowana i praktykowana na co dzień,
pogłębiała się i owocowała czynnym udziałem w życiu Kościoła
oraz podejmowaniem dzieł apostołskich.
Matko Niepokalanie Poczęta!
Ucz nas wiary, nadziei i miłości.
Królowo Różańca Świętego!
Przypominaj nam, że zbawienie dokonane przez Twojego Syna
uobecnia się w życiu sakramentalnym Kościoła.
Uczennico Pańska i Matko Kościoła!
Pomagaj nam w rozeznawaniu powołania chrześcijańskiego,
abyśmy prowadzeni przez Ducha Świętego,
dostrzegali znaki Bożej obecności w świecie
i byli posłuszni Jego natchnieniom.
Amen.

Wystawienie Najświętszego Sakramentu (fakultatywne)
W zależności od dnia tygodnia wybieramy jedną część różańca. Każde
nabożeństwo musi się kończyć litanią do Matki Bożej Gietrzwałdzkiej

CZEŚĆ RADOSNA

Tajemnica I Zwiastowanie

Pierwsza tajemnica radosna wprowadza nas w tajemnicę obecności Jezusa pośród nas – nie tylko materialnej, w znaku poczęcia Maryi, ale także nadprzyrodzonej. Jezus rozpoczyna bycie pośród swego ludu, na razie ukryty w łonie swej Najświętszej Matki. Ona, Niewiasta Eucharystii, staje się przedziwnym Bożym tabernakulum, a jednocześnie wzorem trwania przed Jezusem w każdym tabernakulum.

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, część radosną różańca chcemy przeżyć jako dziękczynienie. Dziękujemy przez Twe ręce Bogu za wprowadzenie każdego z nas w świat Komunii świętej, za rozpoczęcie życia Bożego.

Tajemnica II Nawiedzenie

Tajemnica nawiedzenia jest tajemnicą dojrzewania Jezusa pod sercem Maryi w trakcie Jej pobytu w domu Zachariasza i Elżbiety. Stopniowo, z dnia na dzień, z tygodnia na tydzień, Boski Syn rósł w Maryi. Już niewiele dni po zwiastowaniu Elżbieta zauważyła w Niej doniosłą zmianę. Całkowite skoncentrowanie na Jezusie zaowocowało wspaniałym hymnem *Magnificat* – uwielbieniem Boga za wielkie rzeczy, które stale czyni ludziom.

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, dziękujemy przez Twe ręce Bogu za nawiedzanie nas przez wszystkich „aniołów Eucharystii”, którzy przyprowadzili nas do stołu Ciała Pańskiego.

Tajemnica III Narodzenie

W świetle Boskich zrządeń przyjście na świat Zbawiciela miało dokonać się w Betlejem. Stało się tak również dlatego, aby ta niewielka miejscina, zgodnie z etymologią swej nazwy, była już na zawsze rozpoznawana jako „Dom Chleba” (*Bet-lehem*). Ale przecież każde ludzkie serce, przyjmujące Eucharystię, staje się domem Chleba, domem

Bożym, małym mieszkaniem dla Jezusa. A my, wierzący, mamy okazję doświadczać na nowo cudu Bożego narodzenia wręcz codziennie.

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, dziękujemy przez Twe ręce Bogu za wszystkich, którzy w tym roku przystąpili bądź jeszcze przystąpią po raz pierwszy do Komunii świętej. Wyproś im łaskę wytrwania w przyjaźni z Jezusem do śmierci.

Tajemnica IV Ofiarowanie w świątyni

To jedna z najtrudniejszych umiejętności życia ludzkiego – żyć w ofiarowaniu. Nauczyć się i zrozumieć (może dopiero po latach), że dany nam dar życia nie jest po to, by je konsumować, przede wszystkim dla siebie i za wszelką cenę. Nauczyć się i zrozumieć, że pokój serca i coraz większe szczęście przychodzi wówczas, gdy uczynimy ze swego życia dar dla innych. Wzorem Jezusa, który już w czterdzieści dni po narodzeniu, ofiarowany w świątyni, stał się światłem na oświecenie nas wszystkich.

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, dziękujemy przez Twe ręce Bogu za to, że powołał nas do życia, i do miłości. Wyprasza nam umiejętność bycia dla innych i życia w ofiarowaniu.

Tajemnica V Znalezienie w świątyni

„Tam gdzie Eucharystia – tam Kościół”, głosi znane motto. Szanując wszystkie wyjątkowe sytuacje sprawowania Mszy świętej po miejscu świętym, przepisy liturgiczne całą mocą nakłaniają nas i zachęcają, abyśmy w sakralnym budynku kościelnym, przy poświęconym ołtarzu, gromadzili się na Eucharystii jako wspólnota Kościoła spotykająca swojego Mistrza i Pana. Zaiste bowiem, to właśnie w kościele, przy tabernakulum, w miejscu szczególnie należącym do Ojca – na pewno bardziej niż „wszędzie tam, gdzie Bóg jest”, jak mówią słabo wierzący – abyśmy tam właśnie znajdowali Jezusa, jak uczynili to Maryja i Józef. Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, dziękujemy przez Twe ręce Bogu za wszystkie dotychczasowe Msze święte, adoracje, procesje, nabożeństwa, pozwalające nam znajdować Jezusa tam, gdzie mieszka i czeka na nas.

CZEŚĆ ŚWIATŁA

Tajemnica I Chrzest Pana Jezusa

W tajemnicach światła chciejmy rozważać nauczanie Jezusa na temat Eucharystii i Jego czyny z nią związane. Chciejmy widzieć, jak stopniowo przygotowywał nas, byśmy przyjęli Jego niepojęty dar stałej i realnej obecności wśród nas. W pierwszej tajemnicy światła uświadommy sobie ciągłość naszej modlitwy Jubileuszowej Nowenny, która w tamtym roku koncentrowała się właśnie na sakramencie chrztu. Mocno zapraagniemy żyć na co dzień wymaganiami wiary. Podejmijmy decyzję, aby być wyrazistymi katolikami, by nie ulegać przeciętności, by starać się i trudzić ze względu na nagrodę wiecznej szczęśliwości, którą Ojciec przygotował nam jako dziedzictwo.

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, ucz nas stałej pamięci o słowach Ojca skierowanych do każdego i każdej z nas: „Jesteś moim dzieckiem umiłowanym, mam w tobie upodobanie”.

Tajemnica II Wesele w Kanie Galilejskiej

Jezus w Kanie Galilejskiej okazuje się być naprawdę Emmanuelem, Bogiem bliskim ludziom z ich sprawami. Wraz ze swoją Najświętszą Matką towarzyszy małżonkom rozpoczynającym wspólne życie. Chce uczyć ich prawdziwej miłości: umiejętności widzenia potrzeb drugiego człowieka, zaradzania im, szukania tego co dobre dla kochanej osoby. Możemy jeszcze dodać (nie z opisu cudu w Kanie, ale z obserwacji życia), że chce uczyć także modlitwy za współmałżonka, przebaczenia, a nieraz cierpienia w milczeniu. Jak chwałą Boga jest żyjący człowiek, tak na pewno chwałą Boga jest szczęśliwe wierzące małżeństwo.

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, powierzamy ci wszystkie małżeństwa – niech z sakramentu Eucharystii czerpią siłę dla swojego sakramentu małżeństwa. Prosimy także za pary żyjące bez ślubu, aby przyjęły prawo Boże dotyczące małżeństwa.

Tajemnica III

Głoszenie królestwa Bożego i wzywanie do nawrócenia

Ta krótka tajemnica mieści w sobie przebogatą treść praktycznie całego życia i nauczania publicznego Pana Jezusa. A więc zawarte są w niej sceny i rozmnożenia chleba, i mowa eucharystyczna, i słowa o zmartwychwstaniu i życiu, i powolne objawianie uczniom głębi Osoby Jezusa. Uświadamiamy sobie także po raz kolejny, że pierwsze zdania, jakie Jezus skierował do ludzi, były takie: „Czas się wypełnił i bliskie jest królestwo Boże. Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię!” Są one niezmiennie aktualne, po wszystkie czasy.

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, przed Twoim obliczem robimy rachunek sumienia z przestrzegania przykazań Bożych i kościelnych, dotyczących świętości niedzieli, praktykowania spowiedzi i Komunii świętej. Upraszaż nam łaskę nieustannego nawracania się.

Tajemnica IV

Przemienienie na Górze Tabor

Teraz, po pewnym już czasie spędzonym razem z Jezusem, wybrani Apostołowie – ale przecież i my sami – otrzymują od Ojca na górze Przemienienia nie tylko powtórne zapewnienie o Jego miłości wobec Syna. Powierza się im nowe zadanie: „Jego słuchajcie!” Bliskość i zażyłość rodzą odpowiedzialność. Już nie mogę stać z boku, być tylko „sympatykiem” Jezusa, zaglądającym od czasu do czasu do kościoła. Jezus chce, abym stawał się takim jak On sam. Aby wpatrując się w Niego, przyoblekał Jego sposób myślenia i działania.

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, potrzebujemy Twojego wstawiennictwa, abyśmy chcieli przemieniać się w Twojego Syna przez częstą Komunię i adorację. Wypraszaż nam łaskę pobożności eucharystycznej.

Tajemnica V

Ustanowienie Eucharystii

Ostatnia tajemnica światła jakby ogniskuje w sobie całą treść piątego roku Jubileuszowej Nowenny. Oto Jezus zostawia Siebie samego na tej ziemi, powierza Siebie uczniom, a przez nich – nam samym. Zostawia zarówno swoją obecność w cudzie przemienienia podczas Mszy świę-

tej, jak i ciche bycie w każdym tabernakulum. Rozważmy największą i najczulszą miłość Zbawiciela, który umiłował swych aż do końca, obdarza ich łaską przyjaźni i zaufania.

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, błagamy Cię o świętą bojaźń Bożą wobec Sakramentu Eucharystii. Niech Twoje nieustanne czuwanie przy Jezusie, Twym Boskim Synu, pomnoży w nas szacunek wobec Ciała Pańskiego, byśmy nigdy nie spożywali Go, ani nie sięgali po Nie, w niegodny sposób.

CZĘŚĆ BOLESNA

Tajemnica I Modlitwa w Ogrójcu

W tajemnicach bolesnych skupimy się na rozważaniu tego aspektu Mszy świętej, jakim jest ofiara. Wchodząc w misterium miłości Jezusa za nas, który stał się posłusznym Ojcu aż do śmierci, wzbudźmy w sobie odwagę wobec ofiary i cierpienia. Kto nie posiada łaski tej odwagi, niech o nią prosi. Prośmy tutaj, aby nasza modlitwa i pobożność była całkowicie autentyczna, to znaczy akceptująca życie z wszystkim, co ono przynosi. Byśmy umieli, jak Jezus w Ogrójcu, zgadzać się także i z bolesnymi fragmentami woli Bożej dla nas.

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, jakże nam potrzeba koncentracji na woli Bożej, którą jest uświęcenie nasze i całego świata! Bądź z nami, gdy wypowiadamy Bogu słowa: „Bądź wola Twoja”.

Tajemnica II Biczowanie

W tajemnicy brutalnego wylania się zła na ciało niewinnego Jezusa chcemy dostrzec te wszystkie momenty, w których eucharystyczne Ciało Pańskie jest profanowane. Pomyślmy o wszelkich nieuszanowaniach, jakich doznaje Jezus, obecny w każdej najmniejszej widocznej części świętej Hostii. Zróbmy tu szczerzy rachunek sumienia, czy naprawdę musimy korzystać z formy przyjmowania Komunii świętej na rękę, a jeśli tak – to czy robimy wszystko, by nie poniewierać wtedy Ciałem Pańskim.

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, w cichości i ze ściśniętym z bólu sercem obserwowałaś biczowanie Twojego Syna. Uproś nam łaskę czułej miłości do Niego.

Tajemnica III **Cierniem ukoronowanie**

Koronowanie cierniem tradycyjnie tłumaczymy jako wynagrodzenie przez Jezusa Ojcu niebieskiemu za grzechy naszego umysłu, czyli przede wszystkim za pychę. Mieści się tu wszelki sprzeciw wobec zarządzeń Kościoła i jego pasterzy, tak częste ludzkie „widzimisię”, jak również i brak miłości bliźniego przy podchodzeniu lub odchodzeniu po Komunii świętej (potrącanie, wyprzedzanie, zniecierpliwienie).

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, wytrwale duchem towarzysząca Synowi podczas upokarzania Go przez rzymskich żołnierzy, chroń nas od wszelkich grzechów świętokradztwa.

Tajemnica IV **Droga krzyżowa**

Jezus stopniowo wspina się na górę, na której zakróluję nad ludzkością z drzewa krzyża. Rozważamy tu Jego wielką wytrwałość w podejmowaniu dzieła zbawienia. Uwielbiamy Go w niezłomnym podążaniu za ideałem okazania miłości aż do końca, dla którego dobrowolnie zdecydował się na pojmanie, niesprawiedliwy wyrok, okrutne dźwiganie krzyża i przybicie do niego. Módlmy się tu szczególnie za ludźmi młodych, którzy wiele jeszcze muszą przejść w swym życiu, zanim nauczą się prawdziwej miłości – także do Jezusa eucharystycznego.

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, nie opuszczająca ani Swojego Syna, ani nas, nawet na moment – bądź z nami w każdy czas!

Tajemnica V **Ukrzyżowanie**

Są momenty zwyczajne w życiu, są ważne i są najważniejsze. Trzygodzinne konanie Zbawiciela na krzyżu z pewnością zaliczało się do tych najważniejszych. Jak Jezus musiał być skupiony na całkowitym ofiarowaniu Siebie Ojcu! Jak świadomie dobierał nieliczne ostatnie słowa, które mógł jeszcze wypowiedzieć jako swój testament!

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, przy tej tajemnicy prosimy Cię o łaskę prawdziwego i świętego skupienia podczas Mszy świętej, zwłaszcza w momentach najważniejszych: Przeistoczenia, przy *Baranku Boży* i przyjęciu Komunii.

CZEŚĆ CHWALEBNA

Tajemnica I Zmartwychwstanie

Wpatrując się w części chwalebnej w Jezusa, której udziela swej chwały także swojej Najświętszej Matce, będziemy rozmyślać i o naszym przeznaczeniu do niebieskiej ojczyzny. Kanwą naszego rozważania uczynimy „uczotę” jako trzeci aspekt Mszy świętej. Zmartwychwstanie naszego Pana Jezusa Chrystusa rozpoczyna czas zupełnie nowej jakości, czas wypełnienia obietnic, otwartego nieba, ale także szczególnej misji zleconej Jego uczniom. Słowa Zbawiciela o pokarmie dającym życie wieczne brzmią jakże wymownie, gdy uczeń ogląda zmartwychwstałego i żyjącego Pana na własne oczy.

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, oręduj u Boga, abyśmy mieli coraz większą wiarę w życie wieczne, skoro przyjmujemy Ciało zmartwychwstałego Pana.

Tajemnica II Wniebowstąpienie

Wpatrujący się w Jezusa wstępującego do nieba uczniowie zostali pocuczeni przez dwóch mężów w lśniących szatach. Z jednej strony trzeba nieustannie wpatrywać się w chwalebne Jezusa, to fakt. Ale przecież On przyjdzie, jak zapowiedział, dlatego obecny czas jest czasem praktycznej realizacji Jego nauk i zaleceń. Czasem próby. Czasem zdobywania zasług na niebo.

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, upraszaj nam łaskę zainteresowania losem wiecznym ludzi starszych i poważnie chorujących, abyśmy nie bali się mówić im o niebie i warunkach osiągnięcia go.

Tajemnica III

Zesłanie Ducha Świętego

Wpatrywanie się w tajemnicze znaki towarzyszące Zesłaniu Ducha Świętego – czyli szumu jakby uderzenia gwałtownego wiatru, oraz języków jakby z ognia – nie trwało pewnie długo. Apostołowie szybko zrozumieli, że otrzymaną łaską powinni się dzielić. Odważnie stanęli wokół Piotra, a on napełniony Duchem rozpoczął realizację polecenia Jezusa, by być Jego świadkami aż po krańce świata. Wkrótce też udali się na inne miejsca głoszenia, według woli Bożej.

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, Oblubienico Ducha Świętego, prosimy o dar szczerej i autentycznej radości wewnętrznej, płynącej z przyjmowania Komunii świętej. Oddal od nas wszelki pesymizm i zniechęcenie.

Tajemnica IV

Wniebowzięcie

Wpatrując się duchowo w Maryję opuszczającą ten ziemski świat, chcemy przypomnieć sobie Jej słowa z wizji 7 września: „Kapłani powinni gorliwie modlić się do Najświętszej Panny, wtedy ona zawsze będzie przy nich”. Ty, nasza Pani Matko, opuszczasz nas i biegniesz w niebo, ale przecież zawsze jesteś i będziesz Matką nas wszystkich, a szczególnie kapłanów, swoich umiłowanych synów, szafarzy łaski eucharystycznej. Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, otwórz nasze oczy na innych uczestników Mszy świętych i nabożeństw, których spotykamy. Oni także dążą do nieba. Wyproś nam postawę życzliwego i braterskiego otwarcia na siebie nawzajem.

Tajemnica V

Maryja Królową Nieba i Ziemi

Wpatrując się w Niewiastę obleczoną w słońce, z księżycem pod stopami i wieńcem z gwiazd, odczytujemy ponownie Jej słowa z wizji 20 sierpnia: „Wpierw proszę, byście uczestniczyli we Mszy św., a później odmawiali różaniec. Msza św. jest ważniejsza niż różaniec”. Niewiasto Eucharystii, i jednocześnie Królowo różańca świętego, chcemy przyjąć do swych serc i umysłów Twoje pouczenia, aby już nigdy nie zdarzało nam się opuszczanie spotkania z Jezusem Eucharystycznym.

Maryjo, Pani Gietrzwałdzka, uprosz nam łaskę szczerego i synowskiego umiłowania Kościoła, te wielkiej pielgrzymującej ku niebu wspólnoty wierzących, których na zawsze jesteś Matką i Królową.

Na zakończenie wszyscy odmawiają Litanię do Matki Bożej Gietrzwałdzkiej.